

VALSTYBINIO PATRIOTIZMO STYGIUS

Lietuvių, gyvenančių Lietuvoje pastebimo (dabar jau laisvanoriško...) nutautėjimo priežasčių esama įvairių. Visų čia nesuminėsime. Bet prie jų, ko gero, reiktų priskirti ir savotišką tautinio (ir ypač valstybinio) nepilnavertiškumo kompleksą, kuris gan greitai išryškėjo, išsiveržus iš okupantų įtakos ir dabar suartėjus su Vakarų pasauliu. Lietuvis šalia ruso kolonisto jautėsi reikšmingesnis, "vakarietiškesnis". O šalia "vakariečio" – atvirkščiai. Be to, dar prisidėjo ir ekonominio gyvenimo negandos... Apskritai, nepilnavertiškumo kompleksas susiformavo dar ir kaip lietuviui nepalankių istorinių aplinkybių rezultatas. Juk, išskyrus trumpą, bet tautine dvasia gaivų, prieškario laikotarpį, lietuvis neprisimena, kad būtų vertinamas kaip valstybės ir valstybingumo plėtojimo pilnavertis dalyvis.

Nieko naujo nepasakysime teigdami, kad tarp lietuvių tautos ir atkurtos šiandieninės jos valstybės egzistuoja tam tikras atotrūkis. Valstybė ir jos struktūros, pratęsdamos istorinę "tradiciją", yra tam tikra prasme pasisavinusios (uzurpavusios) tautos, kaip valstybės suvereno teisės. Valdžios institucijos yra įgavusios pakankamai ryškius, besąlygiškai savo valią diktuojančios "anstatinės" konstrukcijos bruožus. Toji istorinė tradicija, einanti dar iš Lietuvos didžiosios kunigaikštystės laikų, yra nusitęsusi per krikščionybės diegimo, polo-

Prof. Romualdas Grigas

nizacijos bei rusifikacijos šimtmečius ir, aišku, per bolševikinimo dešimtmečius.

Dar daugiau... Būkime savikritiški: prieškario Lietuvoje toji tradicija buvo palai-koma dar ir per tautininkų viršūnės įvestą autoritarizmą. Nors pastarasis ir sėkmingiausiai gynė lietuviybę, bet pilietinės (t.y. dalyvavimo valstybės valdyme) kultūros ugdymo prasme nebuvo pažangus. Žinoma, tautininkų vykdyta politika gali būti pateisinama ne tik to meto geopolitinėmis sąlygomis, autoritarinių režimų populiarumu, bet ir pačių lietuvių politinės-pilietinės brandos atsilikimu. Iš savo nesenos istorijos žinome dar ir tai, kad net autoritarizmo sąlygomis istoriškai susiklosčiusį atotrūkį tarp tautos ir valstybės buvo siekta švelninti, pasitelkus tokias masinėmis tapusias organizacijas, kaip Šaulių sąjunga ir skautija, žemės ūkio gamintojų kooperatyvai ir studentų korporacijos, patriotinis ugdymas mokyklose bei įvairiausios katalikiškos brolijos ir organizacijos.

Skandžiausias, labai sunkiai pagydomas smūgis buvo suduotas pokario dešimtmečiais. Būtent tada – sovietinės okupacijos metais, ir savime, ir sąmoningai (per kompartijos diktatūrą) buvo plėtotas ir palaikytas pilietinis-politinis žmonių abejingumas valstybei. Susikaupęs palikimas neišvengiamai persiduoda ir dabartinėms valdžios struktūroms, ir jose veikian-

tiems pareigūnams. Galima net galvoti ne tik apie tebešliaužiantį valstybės diktatą, bet ir apie politinių partijų savotišką tradicinį egoizmą, jų atotrūkį nuo valstybės suvereno – tautos. Pagaliau, ir pačių piliečių neorganizuotumas ir netgi jo vengimas (pradedant vaikų darželiu ir baigiant aukštąja mokykla) yra tapęs mūsų bruožu, mūsų negalia, savotišku lietuviškosios savasties (neigiama jo prasme) pasireiškimu.

Sunkų paveldą gavusioje valstybėje tiek atskiras žmogus, tiek atskiros grupės ir netgi visa tauta tarsi savaime tampa tik socialine medžiaga ar palankia terpe veikti biurokratizuotoms institucijoms, kurios tokį savo elgesį visada bando teisinti ne tik tautos pilietinės-politinės brandos atsilikimu, bet ir geosocialinėmis, geopolitinėmis sąlygomis, tarkim, būtinybe "vytis" nušluoti Europą ir spartėjančią modernizaciją. Betgi nemažiau turėtų būti aišku ir tai, kad tokie elgesio paveldėtos ligos neišgydysi. Net kaip tik atvirkščiai: ji bus tik labiau užblokuojama, giliau į organizmą "įvaroma". O nusilpusiam organizmui dar labiau silpnėjant, jis tampa nebepajėgus priešintis nei svetimoms (blogoms) įtakoms, nei "saviems" parazitiniams susirgimams.

Istorinės aplinkybės lėmė ne tik tautos ir valstybės atotrūkį. Jos (skirtingai nuo ruso, vokiečio ar lenko) lėmė dar ir valstybinio patriotizmo stygių. Ir štai kas apmaudu, kad tos aplinkybės iš inerci-

Toronto "Volungės" choro vadovė Dalia Viskontienė. Baigiamasis jungtinis trijų chorų koncertas įvyks Cleveland Institute of Music birželio 10 d.

jos tebeveikia! Matome pagarbos, ištikimybės, pareigingumo savajai valstybei stygių! Toks stygius akivaizdus eilinių piliečių elgesyje (karinės tarnybos vengimas, nepakankama pagarba valstybės simboliams: vėliavai, herbui, himnui, Prezidentui, pagaliau net pačiam valstybingumui ir pan.). Toks patriotizmo stygius ypač ryškus ir daugelio valstybės tarnautojų elgsenoje, tarkim, dėl niekų "varinėjant" varganą žmogelį iš kabineto į kabinetą, imituojant "protinę" sprendimą ir net teisingumą ir pan. Tačiau bene didžiausias smūgis valstybiniam patriotizmui yra suduodamas nesugebėjimu organizuoti ekonominio gyvenimo: viena po kitos erdvę perleidžiant užsieniečiams tvarkyti ir tuo pačiu ją siaurinant saviesiems piliečiams – paverčiant juos "antrarūšiais"), vis labiau didėjant

atotrūkiui tarp saujelės turtin-gųjų ir augančio (ypač kaimo) tikrų skurdžių luomo.

Manychiau, kad aukščiau išdėstytos istorinės (o dabar jau ir dabartinės, "savos") aplinkybės lėmė ir lemia pakankamai akivaizdų visuose lygiuose pasireiškiantį ne tik tautinio, bet ir valstybinio orumo stygių. Kitais žodžiais tariant, lietuvis, daug metų veiktas lenkiško, rusiško ar vokiško šovinizmo bei ekspansinės agresijos, o dabar veikiamas kultūrinio, ekonominio bei politinio amerikozmo ir šešėlinio (t.y. neigiamo, didžiavalstybinio) "europizmo", labai lengvai, tiesiog laisvanoriškai prisiima provincialo statusą. Tačiau jį prisiėmęs, dabar jau pats, niekieno nevaromas, skuba iš tos padėties išsikapti, karštingai rodydamas abejingumą savo tautiškumui ir net valstybingumui.

YPATINGAI IŽULI PROVOKACIJA!

Rusijos žinių agentūra INTERFAX gegužės 23 d. išplatino tokį pranešimą:

"Maskvoje besilankanti Švedijos vicepremierė Lena Hjelm-Wallen pokalbyje su žurnalistais pažymėjo, kad Baltijos valstybės turėtų ryžtingiau vertinti savo istoriją Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu. Baltijos valstybės turėtų prisiminti ir įsisąmoninti, jog žydų genocidas Baltijos šalyse buvo vykdomas jų pačių žemiečių, o ne kažkokių išorės jėgų.

Gegužės 24 d. kita Rusijos agentūra – ITAR-TASS pranešė: "Švedijos vicepremierė Lena Hjelm-Wallen Maskvoje su Rusijos federacijos užsienio reikalų ministru Igoriu Ivanovu aptarinėjo rusakalbių padėtį Baltijos valstybėse. Rusijos pusė nurodė, kad negalima skatinti Latvijos valdžios veiksmų, persekiojant veteranus – kovotojus su fašizmu. Apie tai pranešė Rusijos Užsienio reikalų ministerijos spaudos

(Nukelta į 3 p.)

Pirmieji pavasario ženklai. Dail. Rimo Laniausko pieš. Šį rudenį R. Laniausko darbų paroda rengiama Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVA – SLOVĖNIJA.** Lietuvos ir Slovėnijos prezidentai V. Adamkus ir M. Kučan gegužės 23 d. spaudos konferencijoje, surengtoje po jų susitikimo Liublianoje, pareiškė tvirtą įsitikinimą, kad jei NATO per 2002 metų viršūnių susitikimą nuspręs tęsti aljanso plėtrą, Lietuva ir Slovėnija tikrai bus tos valstybės, kurios gaus pakvietimus. Savo teiginį jie grindė tuo, kad abi šalys jau dabar yra geriausiai pasiruošusios narysčiai iš visų devynių pretendencijų.

• **KREIPIMASIS.** Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkas Rolandas Paksas gegužės 22 d. išplatino pareiškimą, kuriame prašo pasaulio lietuvių prisidėti įtikinant užsienio valstybes paremti Lietuvos siekius. JAV šiuo metu vyksta rinkimų kampanija, todėl būtų labai naudinga, jeigu visi JAV lietuviai sutelktų pastangas, siekdami įtikinti kandidatus į šios šalies aukščiausius postus paremti tolesnę NATO plėtrą ir Lietuvos siekį tapti šios organizacijos nare. Neįkainojamą indėlį galėtų įnešti mūsų tautiečiai ir kitose valstybėse, visų pirma Kanadoje ir Europoje, jei pavyktų Lietuvos tematika sudominti vietos žurnalistus, rasti šalininkų, palaikančių Lietuvos siekius.

• **KETINIMAI.** Nacionaldemokratai, demokratai, tautininkai, respublikonai, Krikščionių demokratų sąjunga ir Lietuvos laisvės lyga pritaria dešiniųjų koalicijos idėjai. Apie tai kalbėta gegužės 22 d. surengtame šių partijų vadovų pasitarime, kurį pasiūlė nacionaldemokratų partijos pirmininkas, Seimo narys Rimantas Smetona. Susitarta tęsti konsultacijas dėl koalicijos programinių nuostatų. Tikimasi netrukus paskelbti pareiškimą dėl koalicijos formavimo.

• **PINIGAI.** Švedijos Vyriausybė Ignalinos atominės elektrinės uždarymui skirs ne mažiau kaip 50 milijonų kronų (maždaug 21,5 milijono litų). Tai gegužės 23 d. pranešė Švedijos premjeras *Goran Persson*. Su darbo vizitu Vilniuje viešintis Švedijos premjeras *G. Persson* ir Lietuvos vyriausybės vadovas Andrius Kubilius aptarė dvišalio bendradarbiavimo bei Europos Sąjungos plėtros klausimus. Švedijos Vyriausybė Lietuvos branduolinės energetikos sektoriui padeda nuo 1992 metų. Techninės pagalbos projektams per tą laikotarpį skirta 400 milijonų Švedijos kronų (apie 172 milijonus litų).

• **DERĖJOSI AR VAIDINO DERYBAS?** "Lietuvos rytas" gegužės 22 d. rašo, kad pasinaudodami A. Kubiliaus Vyriausybės ir Ūkio ministerijos, kuriai pavaldi "Mažeikių nafta", bestuburiškumu, amerikiečiai veikiau vaizdavo derybas su Rusijos naftos tiekėjais, nei realiai derėjosi. Ko jiems skubėti, jei be darbo stovinčios "Mažeikių naftos" nuostolius dengia Lietuvos valstybė, o A. Kubilius ir ūkio ministras V. Milaknis rūpinasi visuotine Lietuvos kompiuterizacija. A. Kubilius suteikė A. Brazauskui puikią progą pakelti savo "reitingą". Baigęs kadenciją prezidentas padarė tai, ką seniausiais turėjo padaryti Vyriausybės vadovas: trinkelėti kumščiu į stalą ir pagrasinti persvarstyti sutartį dėl "Mažeikių naftos" valdymo. Po prezidento kritikos "Mažeikių naftos" ir rusų derybose Londone išsyk įvyko lūžis.

• **PADĖTIS "MAŽEIKIŲ NAFTOJE".** Seimo vicepirmininkas, konservatorių frakcijos seniūnas Arvydas Vidžiūnas pareiškė esąs patenkintas sėkmingai praėjusią savaitę Londone vykusiomis "Mažeikių naftos" ir Rusijos kompanijos "LUKoil" derybomis, kuriose pasiektas principinis susitarimas dėl ilgalaikio bendradarbiavimo. Pasak A. Vidžiūno, per pirmąjį šių metų ketvirtį įmonė perdirbo 14 proc. daugiau žaliavos nei pernai per tokį pat laikotarpį, pinigų apyvarta padidėjo daugiau kaip 2 kartus, priskaičiuota 30 mln. litų daugiau pridėamosios vertės mokesčio 37 mln. litų akcizo mokesčių. Įmonėje įsteigta daugiau kaip 40 naujų darbo vietų, vidutinis darbo užmokestis padidėjo 200 litų.

• **PASEKMĖS, UŽDARIUS ATOMINĘ ELEKTRINĘ.** Energetikos instituto skaičiavimais, Lietuvai gaminant elektros energiją šiluminėse elektrinėse, anglies dvideginio išmetimas į atmosferą pasiektų apie 8 mln. tonų per metus. Tada Lietuvai už atmosferos taršą per metus tektų sumokėti apie 640 mln. JAV dolerių. Viena kilovatvalandė vien dėl šio mokesčio pabrangtų apie 20 lietuviškų centų.

• **IŠLAIDAUTOJAI NEBAUDŽIAM.** Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, sausio-balandžio mėnesiais savivaldybių biudžetai negavo 80,8 mln. litų planuotų pajamų. "Daugumos rajono savivaldybių būklė kritiška", – sakė Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas Rimantas Čapas. Balandžio 1-ąją savivaldybių kreditorinis išsiskolinimas siekė beveik 625 mln. litų. Pažymima, kad savivaldybių vadovai, imdami paskolas, neskaičiuoja, iš kokių šaltinių skolos bus grąžintos. Randama labai daug nusižengimų, naudojant biudžeto lėšas, tačiau savivaldybių vadovai lieka nenubausti, nes nėra apibrėžta, kaip tai padaryti. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Gegužės 19 d. Niujorko meras *Rudolph Giuliani* paskelbė, kad jis atsisako siekti senatoriaus vietos, nes serga vėžiu. Be to, jo žmona pradėjusi skyrybų bylą. Visa tai verčia jį pasitraukti iš kandidatų. *R. Giuliani* jau buvo patvirtintas respublikonų partijos kandidatu Niujorko valstijoje. Partijos vadovybei teko ieškoti kito stipraus kandidato, nes iš demokratų į šią vietą kandidatuoja dabartinio JAV prezidento žmona *Hillary Rodhan Clinton*. Gegužės 16 d. *Albany* vietovėje įvykusio demokratų suvažiavimo dalyviai, apie 11 tūkst. *H. R. Clinton* rėmėjų, triukšmingai patvirtino savo kandidatę, neabejodami, kad ji laimės valstijos senatorės vietą. Kalbėdama suvažiavime, ponija *H. R. Clinton* pabrėžė, kad ji linki pasitraukusiam opo-

KAS TAPS SENATORIUMI?

nentui geriausios sveikatos. Ji pridėjo, kad jos nebūtų šioje salėje, jei ne jos vyras, prezidentas *B. Clinton*.

Niujorko valstijos respublikonų veikėjai kalbino valstijos gubernatorių *George Pataki*, jau kartą perrinktą gubernatoriaus pareigoms. Tačiau jis atsisakė tapti kandidatu į senatorius. Buvo siūlyta kandidatuoti bankininkui *Ted Forstmann*, žinomam švietimo reformų šalininkui, tačiau ir šis nesutiko. Tuomet respublikonų vadai "palaimino" kandidatą iš *Long Island* – kongresmeną *Rick Lazio*. Paskelbdamas apie sutikimą kandidatuoti, *Rick Lazio* parodė, kad jo rinkiminė kampanija gali būti pikta ir neigianti konkurentus. Jis sakė, kad ponija *H. Clinton* yra kairiųjų pažiūrų ekstremistė, nieko nežinanti apie Niujorko valstiją ir jos gyventojų rūpesčius. Jis kalbėjo: "Aš čia gimiau,ėjau čia į mokyklą, meškeriojau valstijos upėse, čia baigiau mokslus. Mano dukros čia gimė ir mokosi. Nėra abejonės, kad aš dirbsiu šios valstijos naudai. Mano oponentė niekad šioje valstijoje negyveno. Pirmoji ponija buvo izoliuota nuo kasdieni-

nių rūpesčių. Žmogus, apsupamas sargybinių, nieko nežino apie važinėjamą požeminiais traukinėliais ar didmiesčio gatvėmis, nežino, kur pirkti benzina automobiliui ar daržoves savo šeimai".

Pasitraukęs kandidatas *R. Giuliani* jau buvo surinkęs iš savo rėmėjų apie 9 milijonus dolerių rinkimų išlaidoms. Tuos pinigus jis žada perduoti valstijos respublikonų partijos vadovybei, kuri padalins juos kitiems kandidatams. Partijos vadovai mano, kad kongresmenas *R. Lazio*, laikomas konservatyviu dešiniuoju, sugadins poniai *Hillary* daug nervų. Tačiau rinkėjų apklausos jau parodė, kad šiuo metu ji laikoma stipresne kandidate už kongresmeną *Rick Lazio*. Ją ypač palaiko juodieji miesto gyventojai, nemėgę dabartinio mero dėl šiurkštaus policijos elgesio su keliais juodaisiais. Mero nemalonumai su žmona po 16 šeimyninio gyvenimo metų, buvo laikomi privačiu reikalu, kuris neturės įtakos rinkimų baigmei, nors buvusi žmona paminėjo spaudai net tris savo slaptas konkurentes.

Keliais sakiniiais

• Fidži salyne septyni ginkluoti vyrai įsiveržė į parlamento rūmus, suėmė ten buvusius vyriausybės narius ir paskelbė pasauliui, kad pakeista vyriausybė. Vietiniai salų gyventojai nutarė, jog atėjo laikas jiems patiems valdyti savo žemes, pakeičiant iš Indijos atkeliavusių indų kilmės imigrantų valdžią.

• Neseniai įvykusiuose rinkimuose 42,8 proc. Vokietijos Šiaurinio Rheino-Vestfalijos provincijos gyventojų balsavo už socialdemokratų partijos kandidatus, o krikščionys demokratai gavo 37 proc. Naujoji krikščionių demokratų partijos pirmininkė *Angela Merkel* sakė esanti patenkinta balsavimo rezultatais, nes prieš penkerius metus socialdemokratai buvo surinkę net 46 proc. balsų.

• Rusijos karo pajėgų, esančių Čėčėnijoje, vadas generolas Genadij Trošev paskelbė kreipimąsi į Čėčėnijos sukilėlius – Pergalės prieš nacių Vokietiją minėjimo proga. Jis aiškino, kad karas nusibodo visiems – tiek rusams, tiek ir čėčėnams. Generolas priminė Rusijos valdžios paskelbtą amnestiją. Žadama nebausti sukilimo dalyvių, jei jie atiduos ginklus ir nutrauks

pasipriešinimą.

Dagestane suimtas 62 metų amžiaus dagestanietis *Isa Zainutdinov*. Jis kaltinamas daugiaaukščio namo, kuriame gyveno rusų karininkai ir jų šeimos, susprogdinimu. Pernai ten žuvo 64 žmonės. Netrukus po šio sprogimo Rusijos kariuomenė įžengė į Čėčėniją.

• Vokietijos užsienio reikalų ministras *Joscha Fischer* pasiūlė Europos Sąjungos valstybėms sujungti ne tik ekonominį, bet ir politinį gyvenimą, steigiant bendrą parlamentą, renkant bendrą prezidentą. Ministras pridėjo, kad šis siūlymas išreiškia tik jo asmeninę nuomonę ir vyriausybėje dar nebuvo aptartas.

• Prancūzijos prezidentas *Jackques Chirac* pritarė dešiniųjų politikų pasiūlytam planui sutrumpinti prezidento kadencijos trukmę nuo 7 iki 5 metų. Tam pritarė ir dabartinis Prancūzijos premjeras, socialistas *Lionel Jospin*.

• Įvairiuose Palestinos miestuose įvyko neramumai. Arabai, net ir J. Arafato vadovaujamos partijos rėmėjai, reikalauja, kad Izraelis paleistų kalėjimuose laikomus palestiniečius, kurių yra apie

1,600. Gegužės 14 d. izraeliečių kareiviai nušovė akmenimis mėtantį jauną arabą, o 38 sužeidė. Riaušės prasidėjo, Izraeliui minint Nepriklausomybės dieną, kurią vietiniai arabai vadina "katastrofa".

• Graikijos piliečiai savo vidaus pasuose iki šiol turėdavo įvardinti savo tikėjimą. Graikų ortodoksų vadovybė norėtų ir toliau palikti įrašą, liudijantį apie religinę priklausomybę, tačiau socialistų vyriausybė, turinti parlamente daugumą, nutarė įrašą apie tikėjimą iš pasų išbraukti, nes kitos Europos Sąjungos šalys savo piliečių asmens dokumentuose religijos nemini. Graikų ortodoksų vyskupai prieš šį išbraukimą kovoja, nes jų skatinamas tikėjimas laikomas oficialia valstybės religija.

• Saudo Arabijos sostinėje nukirsta galva pakistaniečiui, atvežusiam narkotikų. Šiemet mirties bausmė jau įvykdyta 38 nuteistiesiems.

• Jugoslavijos valdžia uždarė dvi radijo stotis ir sustabdė vyriausybei nepalankaus žurnalo leidimą. Kaltinama, kad jo skaitytojai buvo

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year \$35.00, first class \$58 • Single copy 70 cents. Air mail overseas \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pima klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Juozas Žygas

Gal kam nors atrodo, kad per griežtai pasakyta: "Apvagiame". O kaip kitaip būtų galima pasakyti, kuomet Gudijai tiekama elektra už kilovatvalandę (kWh) imant tik kiek daugiau, nei 4 lietuviškus centus? Be to, nepamirškime, kad energija tiekama į skolą. Tos skolos, net metams praėjus, dar nesiseka atgauti. Tuo tarpu Lietuvos vartotojai turi mokėti 22-27 centus už kWh. Ir jeigu trejetą mėnesių už elektrą nesusumokės, tai jos tiekimas bus nutrauktas!

Gautas toks pranešimas iš Lietuvos: "Lietuvos energija" ir Rusijos "Energija" pasirašė sutartį dėl lietuviškos energijos eksporto. Pagal šią sutartį Rusijos "Energija" šiemet nusipirks iki 2.2 milijardų kilovatvalandžių elektros energijos, kurią perparuos Baltarusijoje. Už tai "Energija" atsiskaitys branduoliniu kuru, skaičiuojant už 1 kWh kiek daugiau nei 4 lietuviškus centus. Branduolinis kuras reikalingas Ignalinos atominės elektrinei. "Lietuvos energijos" generalinis direktorius Arūnas Keserauskas sakė, jog ši sutartis yra palanki (mano pabr. J.Ž.), nes pavyko gauti dideles garantijas.

Reikėtų niekada neužmiršti, kad Rusijos garantijos yra "pirštu vėjuje" arba "šakėmis ant vandens" rašomos. Tad nereikėtų jomis tikėti ir

dargi džiaugtis! Lietuva buvo sudariusi su Rusija, o vėliau su SS RS nepuolimo ir draugystės sutartis. Nemaža tų, kurie jomis tikėjo, savo gyvenimą prie Laptevų jūros paėmė! Todėl tos, ne taip jau tolimos praeities nereikėtų užmiršti.

O štai kita žinia: "Numatomas elektros eksporto tilto į Vakarus tiesimas tebera "tolima perspektyva". Tokiu atveju perteklinės tos energijos nereikia gaminti, jeigu jos negalima pelningai parduoti. Tik lietuviški "ekonomistai" tegali užsieniui po 4 centus kilovatvalandę pardavinėti. Taip parduodami, mažiausiai kitus 4 centus iš Lietuvos mokesčių mokėtojų bei elektros vartotojų prideda. "Lietuvos energijos" ekonomistai ir planuotojai, atrodo, dar nežino, kad į savikainą įeina ne tik srovės gamyba, bet ir amortizacinės išlaidos. Tai reiškia, kad įmonė per savo veiklos metus turi sukaupti pakankamai pinigų, kad laikui atėjus, galėtų naują įmonę pastatyti. Atominės jėgainės atveju, amortizacinės išlaidos taip pat reiškia lėšas jos uždarymui, panaudoto atominio kuro bei įvairių radioaktyvių atliekų, kurių jėgainėje susidaro nemaži kiekiai, apsaugai. Panaudoti tepalai negali būti paleidžiami į kanalizaciją, bet saugomi sandariai uždarytose statinėse. Taip pat į gamybos savikainą įeina mokesčiai valstybei ir Sodrai. Ir tik tai, kad lieka, išmokėjus atlyginimus ir padengus visas išlaidas, gali būti laikoma įmonės pelnu. Tuo tarpu pagal Lietuvos

"ekonomistų" pasirinktą taktiką, iš viso verslo tik skolos teliks! Tokiu atveju, manyčiau, kad Ignalinos jėgainę reikėtų prie okupacijos padarytų nuostolių prirašyti ir ateityje su jokiais "atominėmis" neprasidėti. Jos padarytos žalos jau užtenkamai yra! Siūlyčiau ateityje energijos klausimą spręsti vėjo jėgainių pagalba. Danai ir olandai yra gerokai ta linkme pažengę.

Be to, leiskite šiek tiek pašmaikštauti, jeigu rimtai verslu užsiimti Lietuvoje dar neišmoko. Vėjo jėgainės būtų lietuvių būdai žymiai artimesnis sprendimas, nes vėjo malūnai beveik visuomet nukelia į vaikystės laikus. Be to, ir žymiai romantiškiau. Kas to dar nežino, tai turėtų su "Baltaragio malūnu" susipažinti. Pagal šią Kazio Borutos knygą Lietuvoje net muzikinis filmas "Velnio nuotaka" pastatytas.

O kol turime tą "nelaimę" - Ignalinos jėgainę, tai pasinaudokime rimtu pasiūlymu. Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Albertas Šimėnas siūlo šia energija šildyti gyvenamuosius namus, nustačius jos kainą po 10-12 centų už kilovatvalandę. Manyčiau, kad prireiks ilgesnio laiko, kol namų šildymui bus pilnai sunaudotas elektros energijos perteklius. Todėl ši pasiūlymą dar papildyčiau patardamas, kad savo pramonės įmonėms būtų tiekama energija po 8 centus už kWh. Tai iš tikrųjų reikštų ekonominį požiūrį. Sustiprėjus pramonei, padidėtų ir jos galimybės konkuruoti su užsienio gaminiiais.

Redaktoriaus skiltis

YPATINGAI IŽULI PROVOKACIJA!

(Atkelta iš 1 p.)

tarnyba.

Apie ką liudija šie pranešimai? Ar tai eilinė, tik ši kartą ypatingai ižuli Rusijos propagandos klastotė, ar iš anksto suplanuota tarptautinė provokacija? Šlykštus melas išplatintas visame pasaulyje dabar, kai Vilniuje po keletos dienų prasidės Tarptautinis kongresas komunizmo nusikaltimams įvertinti. Beje, dar vienas įdomus sutapimas: tuo metu, kai Švedijos vicepremierė, anot Rusijos žinių agentūrų, Maskvoje "mokė" Baltijos valstybes, kaip "perrašyti" ne tik savo, bet ir visuotinę istoriją, jos tiesioginis vadovas - Švedijos premjeras Goran Persson lankėsi Vilniuje.

Jau ne pirmą kartą matome gerai žinomų, tarpusavyje labai glaudžiai susijusių jėgų bandymus ignoruoti vieną iš šiurpiausių nacizmo nusikaltimų - holokausto "teorinį" pagrindimą ir "praktinį" jo įvykdymą tiek nacių Vokietijoje, tiek jos užgrobtose valstybėse arba perkelti atsakomybę už šiuos nusikaltimus pavergtų šalių gyventojams. Ne pirmą kartą matome ir bandymus vienos rūšies nusikaltimų - holokausto - iškėlimu pridengti komunizmo žvėriškumus. Girdime grasinančius Rusijos reikalavimus nebeminėti net paties sovietinės okupacijos fakto, jau nė nekalbant apie masines žudynes bei kankinimus, apie šimtų tūkstančių žmonių pasmerkimą mirčiai prie Ledjūrio. Tačiau tokio primityvaus, apibendrinto melo, išsakto Vakarų valstybės atsakingos pareigūnės lūpomis (žinoma, jei galima tikėti Rusijos žiniasklaida) iki šiol dar nebuvo tekę girdėti. Tai viršija bet kokia nemokšiško arba neatsakingumo riba.

Apie šią provokaciją Lietuvoje pasisakė Užsienio reikalų ministerijos darbuotojas, buvęs Lietuvos ambasadorius Jungtinės Valstijose, o vė-

liau Kanadoje, istorikas Alfonsas Eidintas ir komisijos sovietų bei nacių nusikaltimams tirti komisijos pirmininkas, Seimo narys Emanuelis Zingeris. Jie pakartojo gerai žinomus istorijos faktus, paminėjo kai kuriuos dokumentus, priminė apie valstybės vadovų atsakomybę už savo žodžius. Tačiau šiuo atveju tokio reagavimo nepakanka. Dėl bandymų klastoti svarbiausius Antrojo pasaulinio karo istorijos faktus ir neigti totalitarinių ideologijų - nacizmo ir komunizmo - atsakomybę privalo reaguoti aukščiausi Lietuvos pareigūnai - prezidentas, Seimo pirmininkas, premjeras, užsienio reikalų ministras. Jų reakcija turi būti tokia, kuri ilgam sustabdytų panašių provokacijų rengėjus.

Kažkas šiurpus yra šioje provokacijoje! Kokias įtikinėjimo priemones panaudojo Rusijos propaganda, kalbėdama su Švedijos vicepremiere apie tariamą antifašistų persekiojimą Baltijos valstybėse? Gerai žinoma, kokią didžiulį triukšmą kelia patys aukščiausi Rusijos pareigūnai dėl sovietinio žudiko Vasilijaus Kononovo teismo. Pacituosiu Latvijos premjero Andrio Berzinio žodžius, išsakytus Rusijos televizijos ORT laidoje. Jis nurodė, kad Latvijos vyriausybė vykdydys Seimo priimtą nutarimą minėti birželio 17 d. kaip Okupacijos dieną. O "raudonasis partizanas Vasilij Kononov privalo būti teisiamas, nes jis gyvus sudegino šešis žmones, tarp kurių buvo ir nėščia moteris". Toks šis "antifašistas"!

Išžudžiusi daugybę bandančios išsivaduoti Čėčėnijos gyventojų, tačiau neprivertusi jų atsisakyti kovos už laisvę, Rusijos imperija grasi na bombarduoti Afganistaną tariamai už jo pagalbą čėčėnų sukilėliams. Argi pasaulis jau pamiršo sovietų agresiją Afganistane? Kas stumia Rusiją į naujus nusikaltimus?

kurstomi nuversti "teisėtai išrinktą" Jugoslavijos vyriausybę, kuriai vadovauja serbas Slobodan Milošević. Serbijos opozicijos vadai dėl tokių veiksmų protestuoja, tačiau vyriausybė demonstrantų minias išvaiko, atsiųsdama vadinamąją riausių miliciją. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija pasmerkė Serbijos vadovus už spaudos laisvės varžymą ir žurnalistų persekiojimą.

• Etiopijos kariuomenė atstūmė kaimyninės Eritrėjos karo pajėgas. Kartu su Eritrėjos kariuomene tolyn nuo buvusios sienos išbėgo šimtai tūkstančių civilių gyventojų. Regione besitęsianti sausra ir vėl kilęs karas padidino bado pavojų. Jungtinės Tautos pasmerkė sankcijas kariaujančioms šalims, uždraudė pardavinėti joms ginklus.

(Atkelta iš 2 p.)

• Sierra Leone maištininkų vadas Foday Sankoh buvo sugautas sostinėje Freetow ir perduotas Britanijos karo pajėgoms, saugančioms vietinį oro uostą. Tas asmuo jau buvo pagarsėjęs savo žiaurumu. Jo neremiantys krašto gyventojai buvo baudžiami, nukertant jiems rankas ir kojas. Tokia "bausmė" buvo taikoma ir vaikams.

• Zimbabvės prezidentas Robert Mugabe paskelbė, jog birželio 24 ir 25 d. bus renkamas naujas šalies parlamentas.

• Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komitetas patvirtino, kad Irano vyriausybė paleido 1980-1988 metų karo su Iraku belaisvius. Sunkumus sukėlė tai, kad 4,900 karo belaisvių griežtai atsisakė

grįžti į Iraką. Daug jų planuoja apsigyventi Irane ar išvykti į kitas valstybes.

• JAV Atstovų Rūmai ir Senatas pagrasino, kad vyriausybės išpareigojimai prižiūrėti taiką Kosovo provincijoje bus peržiūrėti. Gali būti nutrauktas lėšų skyrimas, jei Europos valstybės ir toliau bandys užkrauti visą finansinę naštą ant JAV pečių. Kongresmenas John Kasich, respublikonas iš Ohio, pareiškė, kad sąjugininkai neturi teisės užkrauti visą naštą vien Amerikos kareiviams, nes ši našta tenka Amerikos mokesčių mokėtojams. Keli senatoriai pabrėžė, kad nors šalies politiką nustato vyriausybė, tačiau šiame procese dalyvauja ir Kongresas, kuris, kaip numatyta Konstitucijoje, skirsto lėšas.

Tarptautinių įvykių apžvalga

Iš LTS narių kreipimosi "Dėl tautinių politinių jėgų stiprinimo ir bendrų veiksmų perspektyvos"

Šiandieninė kritinė Lietuvos politinė, ūkinė bei socialinė padėtis, ženklus ekonominių valstybės galių praradimas, bedarbystės ir skurdo išsigalėjimas, daugeliui žmonių sukėlė neviltį, susirūpinimą tautos bei valstybės ateitimi. Savanaudiška ir ne kvalifikuota didžiųjų politinių partijų Seime veikla, neatsakingos, stichiškai suformuotos Vyriausybės, jų vykdyta ir iš esmės tebevykdoma pati pragaištinga politika ne tik sąlygojo didžiulius nuostolius valstybės biudžetui, tautai užkrovė milijardines skolas, nepakeliamą bedarbystę, bet ir blogiausia linkme pakeitė politinę šalies raidą. Pagrindinių valstybės valdymo institucijų silpna ir neefektyvi veikla, rinkimus laimėjusios parlamentinės daugumos nesugebėjimas vykdyti pačių deklaruotų programų ir rinkiminių pažadų visiškai pakirto žmonių pasitikėjimą valdžia.

Kaip liūdną tikrovę turime konstatuoti, kad didesnę įtaką Seime turinčios partijos taip ir neparodė politinės brandos, atsakingos valstybinės veiklos. Priešingai – draskomos vidinių nesutarimų, vengdamos atsakomybės, pasidavė neatsakingų vadovų intrigoms, skeldėjimui, neperspektyvių partinių grupuočių kūrimui. Nenuostabu, kad tokioje politinėje sumaištyje savivaldybių rinkimuose eiliniai rinkėjai pasidavė "keršto" nuotaikoms, reikšmingam populizmui, neaiškiems piniginiams šauk-

liams, savanaudiškiems politinio "revanšo" žaidėjams.

Savikritiškai reikia pripažinti ir kitą faktą – nepakankamą tautinių jėgų vienybę ir ryžtingumą. Dėl to tautai tikrai naudingos mūsų sudarytos ekonomikos, socialinės, žemės ūkio, švietimo ir kitos programos daugumai rinkėjų liko mažai žinomos ir nepakankamai išaiškintos. Be to, kai nuosaikiosios demokratinės tautinės krypties politinės jėgos yra susiskaldžiusios, tautos interesus bando atstovauti rėksmingos, dažnai su tautiškumu nieko bendro neturinčios arba jo teigiamai raidai netgi žalingos jėgos. Tenka apgailestauti, kad iki savivaldybių tarybų rinkimų taip ir nepasisėkė sukurti koalicijos "Tautos sąjunga". Ne viena šiek tiek įtakingesnė politinė partija, įsivaizdavusi galinti dalyvauti rinkimuose atskiru sąrašu, patyrė pralaimėjimą.

Tačiau dėl to neturėtume nuleisti rankų. Jokia valstybė negali būti sukurta, nepaisant tautos valios, taip ir valstybės valdymas niekada nebus sėkmingas, jei bus ignoruojamos tautinės krypties politinės jėgos, tautiniai judėjimai. Varganas Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetis tik patvirtina, kad esamos padėties priežastis yra ta, kad iki šiol valdžioje buvusios ir esamos politinės jėgos nepaisė daugelio tautinės krypties politinių partijų ir visuomeninių organizacijų pasiūlymų įvairiais valstybės valdymo, strateginių objektų

privatizavimo ir kitais klausimais.

Turime suprasti, kad niekas kitas be mūsų pačių negali sukurti stiprios Lietuvos valstybės, visuotinio gerbūvio ir garantuoti tautos saugumo. Netgi Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir NATO, tautos valia, jos ryžtas, savo vertės ir garbės supratimas, valstybės ir žmonių saugumas liks svarbiausia valstybės tvirtumo sąlyga.

Būdami tautininkais, turime jausti atsakomybę už nepriklausomos Lietuvos likimą, už žmonių šiandieninį gyvenimą ir ateitį. Todėl kviečiame ryžtingiau prisiminti tautos telkimo ir jos gynimo pareigą. Kiekvienas tautinių idėjų šalininkas privalo padaryti viską, kad žmonių kasdieninis gyvenimas taptų lengvesnis, kad vėl atsirastų pasitikėjimas savimi, savo valstybe, kad šimtai tūkstančių žmonių galėtų rasti darbą ir tinkamą uždarbį savo namuose, kad lietuvių tauta tikrai išliktų amžiams. Mes kviečiame visus tautinės ideologijos šalininkus susitelkti ir sudaryti perspektyvią veiklos programą, sukurti stiprią politinę jėgą, kuri galėtų pozityviai ir efektyviai įtakoti tolesnę tautos bei valstybės raidą. Jei to nepadarysime dabar, rytoj jau gali būti vėlu. Krizinė dabartinė Lietuvos padėtis dar kartą įrodo: nė viena tautos prigimčiai svetima arba populistinė, dirbtinai sukurta politinė partija jos neapgins ir tinkamos ateities negarantuos.

ATSKLEISTAS RUSIJOS MELAS!

Gegužės 25 d. BNS pranešimas:

Latvijos laikraštis "Diena" praneša, kad Švedijos ambasadorius Latvijoje *Hans Magnusson* paneigė Rusijos agentūros *INTERFAX* pranešimą, jog Švedijos vicepre-

jerė *Lena Hjelm-Wallen* spaudos konferencijoje Maskvoje kvietusi Baltijos valstybes pripažinti, kad holokaustą Baltijos šalyse vykdė ne kažkokios išorės jėgos, bet patys vietos gyventojai. *Interfax* pranešimą pavadinęs

"tendencingai neteisingu", *Hans Magnusson* sakė, jog Švedijos vicepremierė *L. Hjelm-Wallen* kvietusi peržiūrėti savo istoriją visas šalis, neišskirdama Baltijos valstybių.

Naujausi pranešimai

KAS ATSTOVAUJA LIETUVĄ?

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų okupacinių režimų pasekmėms įvertinti pirmininkas Seimo narys Emanuelis Zingeris pareikalavo panaikinti Lietuvos pareigūnų pasirašytą su Vokietija dokumentą, kuris išniekina nacių okupacijos aukų atminimą bei nukentėjusiųjų interesus. Paaiškėjo, kad

1996 metų liepą Bonoje buvo pasikeista notomis, kuriose nurodytas 2 mln. Vokietijos markių labdaros senelių namams perdavimas. Dokumente patvirtinama, kad Lietuva ateityje nekels Vokietijai reikalavimų atlyginti žalą, padarytą per nacių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais. Be to visiškai atsitiktinai sužinota, kad visą dešimtmetį Lietuvai nacių okupacijos pa-

darytos žalos klausimais atstovauja Rusija, Ukraina ir Baltarusija.

Minėtas notas pasirašė tuometinis Lietuvos ambasados Bonoje laikinasis reikalų patikėtinis V. Gudaitis ir Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos Teisės departamento pareigūnas. Tuo metu Lietuvos Užsienio reikalų ministru buvo LDDP veikėjas Povilas Gylys.

Pasaulis ir Lietuva

* **SĖKMINGA PRADŽIA.** Europos Sąjungos šalys gegužės 25 d. paskelbė išvadą, jog šiame etape Lietuvai reikia tolesnių derybų dėl Statistikos, Mokslo ir mokslo tyrimų, Švietimo ir mokymo, Bendros užsienio ir saugumo politikos, Mažų ir vidutinių įmonių skyrių. *ELTA*

* **GALIMYBĖS.** Baltijos jūros valstybių regioninis bendradarbiavimas turi didelę reikšmę ir padeda visos Europos plėtrai, pareiškė Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įgaliotinių susirinkime Rygoje. Latvijos prezidentė pažymėjo, kad daugelis užsienio ekonomistų laiko Baltiją regionu, kuriam būdingas veržlus vystymasis, todėl koordinuotas ir kruopščiai suplanuotas bendradarbiavimas šiame regione gali atnešti ekonominės naudos visam žemynui. *LETA*

* **B. CLINTON RENGIA SI Į MASKVĄ.** Naujasis Rusijos premjeras Michail Kasjanov susitikime su JAV patarėju nacionalinio saugumo klausimais *Samuel Berger* pareiškė, kad Rusija norėtų gerų santykių su JAV. *S. Berger* atvyko į Maskvą rengti JAV prezidento *B. Clinton* vizito. *REUTERS*

* **SMURTAS TĘSIAMAS.** Seimo parlamentinių ryšių su Čėčėnijos Respublika Ičkerija grupė protestuoja dėl Čėčėnijos parlamento pirmininko Ruslano Alichadžijev suėmimo ir reikalauja jį išlaisvinti. R. Alichadžijev 1997 m. sausio 27 d. buvo išrinktas Čėčėnijos parlamento nariu ir tapo jo pirmininku. 1999 m. lapkritį jo namai Šali mieste buvo subombarduoti raketomis, ten žuvo 2 žmonės ir 20 buvo sužeista. Šiemet balandį, kai Šali užėmė Rusijos kariuomenė, šarvuočiais buvo išgriauta jo sodybos tvora ir suimta jo žmona, brolis, pagrobti daiktai. Gegužės 17 d., kai R. Alichadžijev atvyko apankyti savo sunkiai sergančią motiną, Rusijos kariškiai jį suėmė, tačiau pranešimas apie suėmimą paskelbtas tik gegužės 20 d. Pasaulio istorija dar nežino atvejo, kai demokratiniuose rinkimuose išrinktas prezidentas, visi parlamento deputatai ir jų suformuota vyriausybė būtų apšaukti teroristais ir į tą šalį būtų įvesta 100 tūkst. kariuomenė. *ELTA*

* **PLANUOJAMA NAUJA AGRESIJA.** Rusijos saugumo tarybos sekretorius Sergej Ivanov interviu *ITAR-TASS* o korespondentui neatmetė karinių priemonių panaudojimo prieš Afganistaną galimybes. Kaip gegužės 24 d. pareiškė aukšti Rusijos karinės žinybos atstovai, "jeigu bus priimtas atitinkamas politinis sprendimas, smūgiai bus smogti nedelsiant". Jie taip pat pažymėjo, jog jeigu bus nuspręsta smogti smūgius, bus naudojama tik aviacija. Savo ruožtu Afganistaną valdančio Talibano judėjimo Užsienio reikalų ministerijos atstovas Faiz Ahmad Faiz Kabule surengtoje spaudos konferencijoje atmetė Rusijos kaltinimus dėl karinės pagalbos Čėčėnijai, tačiau pažadėjo ir toliau teikti čėčėnams "diplomatinę pagalbą". *ITAR-TASS. INTERFAX*

* **PERSPĖJIMAS.** Rusijos Federacijos Tarybos konstitucinės teisės ir teisiųjų klausimų komiteto pirmininkas Sergej Sobianin pareiškė, kad prezidento padėjėjo Sergejaus Jastržembskio pareiškimas yra beprotiškas: Afganistano bombardavimas grėstų Rusijos izoliavimu islamo pasaulyje ir džichado (*šventojo karo*) Rusijai paskelbimu. "Nesusitvarkome su Čėčėnija ir manome, kad galima bombarduoti suverenią valstybę." Tačiau S. Jastržembskiui visišką pritarimą išreiškė Dūmos narys Vladimir Žirinovskij. *INTERFAX*

* **KĄ TAI REIŠKIA?** NATO generalinis sekretorius *George Robertson*, gegužės 24 d. Florencijoje pradėdamas šios organizacijos Tarybos pavasario sesiją, kurioje dalyvauja užsienio reikalų ministrai, pareiškė, kad Šiaurės Atlanto sąjungos ir Rusijos tarpusavio santykiai sugrįžta į normalias vėžes ir kad Rusija linkusi bendradarbiauti. Rusijos laikraščiai "Izvestija" ir "Segodnia" skelbia NATO generalinio sekretoriaus *George Robertson* interviu. Rusijos narystės NATO klausimu jis yra tokios pat nuomonės kaip ir prezidentas Vladimir Putin: "O kodėl gi ne?", tiesa, patikslindamas, kad "šiandien dienotvarkėje šio klausimo dar nėra". *INTERFAX*

* **BERIJA – NEKALTAS?** Rusijos Aukščiausiojo teismo karinei kolegijai ruošiantis gegužės 29 d. pradėti nagrinėti Lavrentijaus Berijos rehabilitavimo bylą, prieš tai griežtai protestuoja RF žmogaus teisių gynėjų grupė. *INTERFAX*

* **BANDYMAI ATKURTI IMPERIJA.** Rusijos federacijos vyriausybės spaudos tarnyba iš Minsko praneša: Rusija ir Baltarusija paruošė susitarimą dėl vieningos valiutos įvedimo ir vieningo emisijos centro. Aleksandr Lukašenka pranešė, kad 5 valstybių Muitų sąjungos Tarptautinės tarybos posėdyje Minske buvo pasiekti susitarimai **principiniais klausimais**. Muitų sąjunga susitarė vadintis tarptautine ekonomine organizacija. RF prezidentas Vladimir Putin teigia, kad tai jai suteiks naują postūmį. *ITAR-TASS*

HOTEL AURELIJA

Nedaug kam pasitaiko tokia galimybė per kelias savaites pabuvoti Kanadoje, apskraidyti skersai ir išilgai Jungtines Valstijas, susitikti su daugybe mūsų tautiečių, patyrusių sunkią bėglio iš tėvynės dalį. Mums tokią malonę suteikė Lietuvos partizanų globos fondas, įkurtas Čikagoje. Ši kartą mes apilankėme ir Klyvlendą.

Štai mūsų lėktuvus nusileido šio miesto oro uoste, mus jau sutinka tautiečiai, mes jau žinome, kas kiekvieną iš mūsų priglaus ir globos Klyvlende. Prie manęs prieina pagyvenus, bet gana energinga moteris.

– Aurelija Balašaitienė esu. Pas mane važiuosime, – kalba griežtu, įsakmiu balsu...

Paklūstu. Sėdame į jos automobilį. Jau įjungtas variklis, ir neriamė Klyvlendo gatvėmis. Gražus, žalias miestas. Ypač daug medžių priemiesčiuose. Nors, Lietuvoje, žinau, lapuočiai jau numetė lapus, o čia dar žaliuoja, labai nuostabiai raudonuoja: neįprastomis, tokio spalvomis, kokių dar nemačiau. Mano vairuotoja Aurelija kalba, deklamuoja tai sušukdam, tai nutildama. Eilėraščiai iš jos lūpų byra anglų, vokiečių, lotynų kalbomis. Mat ji jau žinojo, kad aš ne tik muzikantas, bet ir baigęs filologijos mokslus. Vis negalėjau prisiminti, kur girdėta pavardė Balašaitienė.

Antanas Paulavičius

Iš knygos "Už jūrų marių", leidykla "Naujasis amžius" Kaunas, 2000

Paskui prisiminiau – apie ją esu skaitęs knygoje "Egzodo rašytojai". Ji, literatė, žurnalistė, daugelio knygų autorė, rašė noveles, romanus, libretus muzikiniams kūriniam.

Savo autobiografijoje rašė: "Gimiau inžinieriaus Mečislovo Žizniausko ir svetimų kalbų (prancūzų, vokiečių ir lotynų) mokytojos Elenos Černiauskaitės-Žizniauskienės šeimoje. Mano skonį ir charakterį suformavo tėvų intelektas. (...) paštu ateidavo glėbiai spaudos iš Lietuvos, Vokietijos ir Prancūzijos. Dar vaikas būdama, vartydavau "Lietuvos aidą", "Naująją Romuvą", "Die Dame", "Wahre Geschichten", "L'illustration" ir kitus, kurių pavadinimų nebeprisimenu. (...) Išmokusi svetimų kalbų, daugelį klasikų skaičiau originalo kalba. (...) Namuose mane mokė ne vien svetimų kalbų ir fortepijono muzikos, bet ir visų mokyklose dėstomų dalykų, todėl nelankiau nei pradžios mokyklos, nei pirmųjų dviejų gimnazijos klasių, kasmet laikydama eksterno egzaminus..."

Dabar aš štai sėdžiu šalia Aurelijos. Ji drąsiai vairuoja Klyvlendo gatvėmis, vis kalba, deklamuoja, šūkčioja.

Jos dviejų aukštų namas prie pat miško, prisišliejęs prie upelio. Atsidarė garažo durys. Įvažiuome. Iš garažo – tiesiog į virtuvę.

– Lipk laiptais aukšty! – sušuko šeimininkė Aurelija.

Lipu, jeigu įsakyta. Pasiekęs paskutini laiptelį, išgirstu:

– Klaupkis!

Klaupiuosi. Tik nežinau, ar žegnotis, ar pradėti melstis. Gal ji kokia sektantė? Ir atsivėrė prieš mano akis spintelės durėlės, o ten – daugybė visokių gėrimų.

– Ką gersime? – vėl išgirstu balsą. – Čia – Hotel Aurelija. Kas tik nėra buvęs pas mane: ir Lozoraičiai, ir Nasvyčiai, ir prezidento šeima. Su prezidentiene Sofija lošdavome preferansą...

Ir išgėrėme, ir užkandome sočiai. Paskui ji rodė pačios parašytas knygas ir jai adresuotus garsių žmonių laiškus: V. Adamkaus, S. Lozoraičio, S. A. Bačkio, A. Geručio (jis buvo prieškarinės Lietuvos ambasadorius Šveicarijoje). Kitą dieną nuvežė į kapines, kur žymių žmonių mauzoliejų ilsi pirmojo mūsų prezidento A. Smetonos ir jo žmonos Sofijos palaidai... Kai ruošėms skristi į kitą miestą, atsisveikindama Aurelija padėklamavo J. W. Goethe eilėraštį "Migdon":
*Kennst du das Land,
wo die Zitronen bluhn...*
(Ar tu žinai tą kraštą,
kur citrinos žydi...)

Rašytoja Aurelija M. Balašaitienė ir "Girių aidų" ansamblio vadovas, rašytojas ir kompozitorius Antanas Paulavičius Lietuvių namuose (Cleveland, OH). Jono Jasaičio nuotr.

Man dingojosi, kad Aurelijos, kaip ir tos mergaitės Migdon, mintys lėkė į tą šalį, kur prabėgo jos vaikystės ir jaunystės gražiausi metai...

Išlipęs į lėktuvą, skaičiau A. Balašaitienės eilėraštį, skirtą miško broliams, išspausdintą 1952 metais laikraštyje "Naujienos":

*Saulėlydžio rausvi, sustingę pirštai
pas tave skverbiasi pro medžių šakeles,
o rūkas virpantis, sunkus ir tirštas,
virš pievų ir plačių laukų numiršta...
Tik grįžtanti naktis prikels tave.*

*Tu vėl klausais žalių miškų ošimo
ir juoką praėitų dienų meni...
virš ištuštėjusių ir apleistų arimų
pavargęs vėjas nusileido ir nurimo,
tik tu toks vienišas giria eini.*

*O tavo rankos, vėjo išbučiuotos,
prispaudžia šaltą ginklą prie širdies,
o kojos mina kelią samanotą,
šakelėmis ir skujomis išklotą
niūrioje glūdumoje rudens nakties.*

*Tavo namai – giria, dangus žvaigždėtas,
naktis tau motina, mirtis – sesuo.
O virpanti migla, tavo veidus palietus,
lengva kaip laimės sapno siluetas,
tave kaip sūnų motina bučiuos.*

DAŽNIAU TOKIŲ DOVANŲ!

Pernai, gruodžio pabaigoje Lietuvoje išleista vaikų literatūros rašytojo Stasio Džiugo knygos "Kiškučio vardinės" trečioji, pataisyta laida. Eilėraščių rinkinį puošia dailininkės Vados Stančikaitės-Abraitienės iliustracijos. Knygoje taip pat pateikta trumpa autoriaus autobiografija. Leidykla "Naujasis amžius", Kaunas. Tiražas – 2500. Knygos išleidimą parėmė Lietuvių fondas.

Pirmą kartą "Kiškučio vardinės" išleido Lietuviškos knygos klubas 1953 m. Čikagoje. Tiražas – 2000. Antrasis leidimas pasirodė 1976 m., tiražas – 1500. Knyga buvo palankiai sutikta išeivijos lietuvių spaudoje ir pasiekė vieną iš didžiausių vaikų knygos tiražų išeivijoje.

Palankiai "Kiškučio vardinės" sutiko ir Lietuvos spauda. Žurnalas "Rubinaitis" (2000 m. Nr. 1/13) rašantis apie knygas, skirtas vaikams, mokytojams, bibliotekiniams, leidėjams, tėvams ir studentams paskyrė du puslapius rašytojo Stasio Džiugo gyvenimui ir jo kūrybai, įdėjo jo nuotrauką. Straipsnio

"Gerus darbus Tėvynei darąs" autorius yra Vincas Auryla – Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius, vaikų literatūros žinovas, kritikas, daugelio knygų autorius.

Neminėdami straipsnyje išdėstytų faktų apie S. Džiugo vaikystę ir ankstyvąją jaunystę, praleistą Lietuvoje, jo gyvenimo ir lietuvių kultūros bei visuomenės veiklos svarbą svetur, atpasakosime tik tą dalį, kurioje V. Auryla pristato "Kiškučio vardines" ir jos autorių Lietuvos skaitytojams.

Patį knygėlę – lyg skudurinė Onelę tarp šiandieninių išsipusčiusių, laku blizgančių Barbių ar kitokio vaikų "popso", bet labai miela, nes sava, lietuviška. Kuklus, bet vaikiškai patrauklus viršelės, nuotaikingos, išmoningos, judrią vaiko kasdienybę vaizduojančios Vados Stančikaitės iliustracijos. Eilėraščiai – nuoširdūs, impulsyvūs, puikiai derantys tarp savęs ir atveriantys gerokai primirštą lietuvišką pasaulį. Katinėlis ir šunelis, gaidys ir lapė, vove-

Poetas Stasys Džiugas

rytė ir riešutai, malūnėlis, grybas raudonviršis, beržas, stogo žirgeliai, artojas, karvytės su lumzdelių pučiančiu piemenėliu, pypkuotojai kiškučiai, besikėtojanti išdykėlė gegutė, vienišas apsnigtas rūpintojėlis, prirašyti sąsiuviniai, atverstos išminties knygos, plačiai atvertos vaikų akys – tai vis lietuviški akipločiai, kupini prasmės, jausmo, spalvų, garsų. Pirmojo skyriaus "Tėviškėje" meninė erdvė – ypač skaidri, judri, daiktiška.

Antrasis skyrius "Sveti-

mųjų žemė" mirguliuoja realijomis, kurios vaikystę sieja su tėvyne, jos mitų dvasia, karžygių simboliais, pavergtos tėvynės ilgesiu ir vadavimo žygiais. Čia Gedimino kalne plevėsuoja trispalvė, vaikas kelia vėliavą su vyčio ženklu, į jūrą plaukiančiam laiveliui kelią rodo žuvėdros, švyturio spindulių pluoštai, sėkmės linki palydintis kiškučio mostas. Sudomina užkeikta pilis su ragana, šikšnosparniais, kitomis mėnesienos baidyklėmis. Čia ir tradiciniai lietuvių simboliai: rūpintojėlis, Gedimino stulpai, vyčio kryžius, sukryžiuoti kardai... Visa tai atgaivinta poeto ir iliustratorės vizijų.

Eilėraščiuose ryškios namų ir pasaulio priešpriešos. Mažųjų erdvė – be ydų, veidmainystės, smurto. Vaikai gyvena nepakartojamoje vaikystės viešpatijoje. Jie lyg maži karaliai – orūs, išmintingi, mokantys džiaugtis vaikystės dienomis (*Maži karaliai*). Poetas iškelia dalykus, kurie patys svarbiausi vaikų karalystėje: meilė tėvynei,

išgyvenimai jos netekus, darbo, gamtos, žaidimų, mokslo siekimo motyvai. Poetas praturtina šiandieninę vaikų literatūros problematiką, jos ugdomąjį universalumą amžinosios vaikystės vertybėmis. Svarbiausias poeto kūrybos devizas – meilė:

*Jeį ką žemėje skriaudi
Meilės nebėra širdy
(Gegutė)*

Motinos lūpomis poetas į "mažųjų karalių" širdis įspaudžia išminties, pareigos ir meilės žodžius:

*Jeį išklysti tektų į pasaulį,
Jeį svetur išplauktum
per marias,*

*Paragauki jūros vandenėlio,
Mano ašaras primins sūrias.
(Pamiegok, sūneli)*

Tėvynės netektis – didžiausias poeto širdies skausmas. Viltis bent savo darbais grįžti į gimtinę – jo gyvenimo prasmės šūkis, didžiausias troškimas:

*Viltie, nušvieski
tamsią mintį
Ir vesk į tėviškės namus.*

Pasak poeto, tas stebuklingas vaiko fantazijos ir pasamonės sukurtas vedlys ir (Nukelta į 7 p.)

Kaip sekasi, Vaiva?

POKALBIS SU
LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO
VICEMINISTRE
VAIVA VĖBRAITE

(Tęsinys. Pradžia – 18 nr.)

Neuniversitetinis mokslas atsiras iš buvusių aukštesniųjų mokyklų. Atsiras tai, ką Amerikoje vadiname kolidžais. Tai bus dar vienas pasirinkimas vaikams. Turėsime daugiau aukštąjį mokslą baigusių žmonių, nes Lietuvoje tas rodiklis dar yra žemas.

Prie svarbesnių pasiekimų priskirčiau ir Lietuvos mokyklų tinklo pertvarką, t.y. šio darbo gairių patvirtinimą. Patį mokyklų tinklą pertvarko ne ministerija, o savivaldybės. Kiekvienas švietimo skyrius kuria savo tinklo projektą ir derina jį su ministerija. Mes patariame, bet sprendžia pačios savivaldybės. Mokyklų tinklas buvo labai ilgai nesvarstytas kompleksiskai. Buvo tokių vietovių, kur liko labai mažai mokinių. Kita vertus, dabar Lietuvoje labai trūksta vietų vaikams ikimokyklinio ugdymo įstaigose – net 17 tūkstančių prašančių dar laukia mokyklos kai kur stovi pustuštės. Mokyklų tinklo pertvarkymas – labai skaudi problema, nes kiekviena vietovė nori žūt būt turėti mokyklą. Ką nors keisti – sudėtinga. Pernai Lietuvoje buvo uždarytos 8 mokyklos. Visos jos – tokios, kuriose mokėsi vos po keletą vaikų. Kelios mokyklos uždarytos jau tik formaliai, t.y. tik dokumentai sutvarkyti, nes jose nebesimokė nė vienas vaikas. Paradoksas: vaikai ten nesimokė, bet mokykla egzistavo dokumentuose.

Reikia galvoti apie naujų funkcijų įtraukimą į mokyklų aplinką. Tokia yra mano svajonė. Pateiksiu tokį pavyzdį: viena Kupiškio rajono mokykla buvo labai apleista, o šalia stovėjo nauji, dar sovietmečiu pastatyti, bet tušti kultūros namai. Šiek tiek lėšų investavo savivaldybė, ir tuose buvusiuose kultūros namuose įsikūrė pradinė mokykla, biblioteka, medicinos punktas, graži salė kultūros renginiams. Visa tai kainavo mažiau, nei griūvančių įstaigų išlaikymas. Galima valstybės mokesčių mokėtojų lėšas taupiau panaudoti, kad neiširtų pati veikla. Reikia priimti racionalius sprendimus ir jų nepolitizuoti.

Kai manęs klausia, kokia kaimo mokyklų ateitis, aš pirmiausia turėčiau žinoti, kokia yra paties kaimo ateitis. Viena Švietimo ministe-

rija į šį klausimą atsakyti negali. Reikia šalies ūkio strategijos, žemės ūkio raidos strategijos. Aš tikiuosi, kad Prezidento sudaryta ilgalaikės švietimo plėtotos komisija tuos klausimus galės bent įvardyti, jei negalės išspręsti. Taip atsiras paskatinimas nežinybiškai atsakyti į svarbius klausimus, t.y. atsakyti visiems kartu. Lietuvoje labai įprasta, net, sakyčiau mėgstama sunkesnių klausimų patiemis nenagrinėti, bet persiuntinėti kitiems. Todėl kartais koks nors prašymas ar dokumentas ilgai keliauja "ratu". Stengiuosi tokių "ratų" sukimąsi nutraukti. Kaimo mokyklų problema nėra tik švietimo problema. Tai ir kultūros, ir ūkio plėtotos problema. Reikia geriau dirbti su savivaldybėmis. Turime gyventi taupiau. Kas lankosi Lietuvoje, gali paliudyti, kad mokyklos yra skurdžios, nemontuojamos, kad labai mažai gaunama naujų mokymo priemonių.

Skaudžių dalykų galiu vardyti labai daug. Kai manęs paklausia, ar Lietuva labai mažai skiria lėšų švietimui, turiu pripažinti, kad Lietuva leidžia labai daug savo išteklų šiai sričiai. Lietuvos bendrojo vidaus produkto (BVP) vidurkis yra didesnis nei kitų kaimyninių šalių ir visiškai atitinka Europos standartus. Mes norim sutaisyti pinigų ne švietimo sąskaita, bet pasiekti, kad tie pinigai tikrai būtų panaudoti švietimui: kad būtų naujos sporto salės, kad vaikai galėtų gauti šiltą maistą, kad jiems būtų skirtas saugus transportas, o ne "maršrutinis", kuris kartais vaikus palieka šalikelėje.

Kad galėtume tai padaryti, reikia didelių investicijų. Mes vedame derybas su Pasaulio banku dėl galimos pasuklos valstybei – mokykloms atnaujinti. Aš už tas derybas atsakau. Atnaujinimas susideda iš trijų programų. Pirmose dviejose iš jų nagrinėjamas mokyklų šildymas, šiluminių tinklų plėtimas, mokymo ir ugdymo proceso modernizavimas, pertvarkant vidinę mokyklos erdvę. Mes negalime pastatyti naujų didelių mokyklų, bet galime didelės mokyklos vienoje dalyje įkurdinti pradinę, kitoje – pagrindinę mokyklą, trečioje – gimnaziją.

Trečioji programa – savivaldybių parengto švietimo įstaigų tinklo racionalus sutvarkymas ir reikiamos mokyklinio transporto parūpinimas. Mane džiugina tai, kad mes jau esame pradėję ruošti šią programą ir kad pasaulio

banko ekspertai tai vertina labai teigiamai. Be tokios paramos būtų neįmanoma tvarkytis. Didelė dalis valstybės skiriamų švietimui lėšų naudojamos ne ugdymo procesui, o patalpų šildymui, nes seniai pastatytos mokyklos yra labai nesandarios. Įrengus naujas šildymo sistemas, jos greitai atsipirktų. Sumažinus išlaidas šildymui, kitą lėšų dalį galima tiesiogiai panaudoti švietimo reikmėms.

Apibūdinkite svarbiausius JAV ir Lietuvos švietimo sistemų skirtumus.

Pirmas ir bene didžiausias skirtumas yra tai, kad Lietuvoje vaikai dažniausiai mokosi toje pačioje mokykloje nuo pirmos iki dvyliktos klasės. Tai sukuria skirtingą psichologinę atmosferą negu Amerikos mokyklose, kuriose yra 4 metų pradinė mokykla, paskui 2-metė, vėliau dar 2-jų metų ir pabaigoje – 4-metė gimnazija. Tai vaikų gyvenime reiškia permainas, kurias sąlygoja dažni perėjimai iš vienos mokyklos į kitą. Dar vienas labai ryškus skirtumas yra tai, kad Amerikoje vaikai kasmet keičia savo bendraklasių: klasės kasmet sudaromos iš naujo. Keičiasi ir mokytojos. O Lietuvos pradinėje mokykloje vaikas mokosi ne tik su tais pačiais bendraklasiais, bet jį ketverius metus moko ta pati mokytoja. Kalbu apie struktūrinius dalykus. Man atrodo, kad jie turi stiprią įtaką vaiko charakterio formavimuisi. Apie tai sprendžiu ne vien kaip švietimo sistemos darbuotoja, bet ir kaip mama, kurios vaikai mokėsi ir vienoje, ir kitoje šalyje. Lietuvos sistema turi ir teigiamų, ir neigiamų aspektų. Lietuvoje vaikai labai artimai susidraugauja. Kartu būna beveik 12 metų. Jie tampa lyg šeima, lyg broliai ir seserys. Tai yra gerai, nes sąlygoja jaukumo jausmą. Bet blogai, jei kas nors pasikeičia. Kai reikia ką nors pakeisti, juos tai labai sukrečia. Amerikos vaikai tampa daug savarankiškesni. Jie jau paruošiami iš anksto tam, kad gali būti nauja mokytoja, nauja grupė. Ir jei nesisėk su šia mokytoja, tai gal pasiseks su kita. Žinoma, kad kiekvienas žmogus bendrauja skirtingai, ir tas bendravimas, pasikeitimai tarp mokytojų bei klasės draugų turi ir privalumų. Vaikai išmoksta bendradarbiauti, nes kiekvieną kartą bendravimas ir bendradarbiai yra skirtingi. Bendraujant tenka išmokti lankstumo, išsiaiškinti, kaip siekti tikslo, atsidūrus bet kokiaje situacijoje.

(Pabaiga – kitoje laidoje)

Tautininkų žinios

BEKLAIĐIOJANT
UŽRIŠTOMIS AKIMIS

Vincas Tauras Vidugiris

(Pabaiga. Pradžia – 20a nr.)

Kažkas sugalvojo priėmimo į darbą pažymą registruoti darbuotojo priėmimo dieną, kažkas kitas sugalvojo "SoDrą" įkurdinti miesto parką. Kažkas sugalvojo, kad įstaigos centras būtų žmoniškoje vietoje – miesto centre, o konsultacija (į kuri kabinetą belstis) – iškelta toli nuo to centro. Bėgiokite, žmogeliukai, nes jūsų darbo ir sunaikinamo laisvalaikio trukmė nieko neįaudina: "Tavo problemos", – grubiai atšaukama.

Valdininkai negali gyventi be sovietinių įpročių. Jiems už durų privalo grūstis eilė, tvyroti įtampa ir neapykanta. Tada valdininkas sau atrodo reikšmingas ir svarbus. Normalus darbo ritmas jam – neišsprendžiama lygtis su šimtu nežinomųjų. Jei nors dieną, nors valandą atneši dokumentus nepavėlavęs, bet anksčiau laiko, vis tiek būsi išvartytas, kaip šuo, į gatvę. O to pasipūtimo, pasipūtimo... apsaugok, Viešpatie.

Maža to, kad įstaigos kontroliuoja paskutinius dar išlikusius verslininkus ir įmones. Dabar jau iš neturėjimo ką veikti ar iš bandymo įrodyti savo svarbą, pradeda viena įstaiga kitą įstaigą sekti. Tu, varganas verslininkėli, dar perrašytų popierių žiupsnelį pristatyti privalai. Nueini į "blankų realizaciją: priimamajame trys subrendusios gražuolės sėdi už aukšto barjero. Gretimame kabinete – gražuolė ir pora nenusėdinčių savo vietoje džentelmenų. Kitame kambaryje, suprask, – veikiantys asmenys: vienas serga, jo nėra, kitos dvi vietos tuščios – vyrai rūko, vienas saugo ant lentynos padėtą autoradiją. Atseit, darbas vyksta... Sandėlio gilumoje dar šmėkščioja dviejų-trijų vyrų figūros... Nuobodu, nyku. Bet geležinė tai kompanija. Jie niekada nežino, ką veikia gretimame kambaryje sėdintys žmonės.

Bet jei kyla koks nors menkutis nesusipratimas, dar nespėji su įstaigos vadovybe išsiaiškinti – jau tau "sąskaitų-faktūrų" pardavimas nutrauktas, jau tu įplaukų negauni, jau turi skolintis. Ir su baisiais procentais, žinoma. O kad dėl menko ginčo su vadovybe tau "sąskaitos-faktūros" neparduodamos ir labai greitai gali bankrutuoti,

tai nieko neįaudina. Kad mažėja valstybės mokestinė bazė – jiems nerūpi: jiems bus mažiau rūpesčių, mažiau skaičiavimų. Valstybiškai mąstyti jie nebegali, jų proto ribos – jų kambarys... Kompiuteriai su kitomis valdžios įstaigomis į bendrą sistemą nesujungti! Tu, verslininkėli, savo padais turi tą kompiuterinę jungtį atstoti, savo laiką dėl anarchijos valstybėje turi naikinti, poilsio neturi teisės turėti. Ir iš viso, kam, išskyrus kyšių davimą, tu valdininkams reikalingas?

Kodėl atėjo tokie laikai, kai valdininkas – valstybės piliečiams pavojingas? Juk nuo vyriausybės vadovo tai priklauso.

Parazitai "komjaunuoliai"

Be valdininkų, įsikūrė dar viena "naujųjų lietuvių" rūšis – taip vadinami "komjaunuoliai". Jie pavojingi savo nebaudžiamumu. Kada nori, tave apvog, apiplėš, o policijos jų veiklos tirti nei priversi, nei prisiprašysi.

Tūlas Dutkauskas Kostas (ši ir kitos pavardės straipsnyje pakeistos – aut. past.) kada norės, tau atjungs elektrą, išvaikys tavo sargus (kodėl?), apšauks juos girtais (ko siekdamas?), nepaisant įmonių bendradarbiavimo sutarties, kuri tiesia kelią į darbą, į naujus gaminius. Atvyks į savo darbovietę iš ryto sulamdytu, suklaiptytu automobiliu, lyg nuo paties angelo būtų sprukęs, kiek tik mašina leido... o kiek kuliavirščių su ja padaryta, tik velnias žino. Toks tad verslininkas ponas Kostas. Nomenklatūrinis, nebaudžiamas.

Ponas Vytautas irgi – ne geresnis: sudarai su juo sutartį, atsiveži stakles, bet raktų joms valdyti dar negauni. Prašai jo – jis negirdi, o syki atvažiuavęs, už mėnesį pristovėjusias stakles pelno iš tavęs reikalauja. Bandai įtikinti – negirdi, "už bausmę" (jis jau – ir teisėjas, ir bausmės vykdytojas) išsiveža savo ir dar vienerias tavo stakles... Kreipiesi į Kelių policiją – toji pagauna vežėjus, bet Centrinio Vilniaus policijos komisariato policija sunkvežimius paleidžia. Kažkoks džentelmenas aiškina: "Tai tu nuvažiuok pas poną Vytautą, pakalbėk, susitauk..." Auka turi taikytis su skriaudėju, plėšiku?! Ar ne demagogijos viršūnė?

Yra toks Domas Patinas. Jam daryk gerai, jis visada tau blogu atsilygins. Ką su (Nukelta į 7 p.)

Jaunimo puslapis

Svečiuose – Anykščiai

TYLA

Man reikia tylos,
kad galėčiau išgirsti savo mintis.
kad išgirsčiau plakančią širdį,
kad įsitikinčiau, jog gyvenu.

Man reikia tylos,
kad išgirsčiau, kaip gimsta svajonė,
kaip krinta žvaigždė nebyli.

Man reikia tylos
kad išgirsčiau Tave,
kad girdėčiau, kaip plaka Tavo širdis.
kad galėčiau gyventi, svajot ir mylėti.

Aš nežinau visų tiesų,
Rasos lašelių susirinkti nepajėgiu.
Neklausk manęs, kur aš einu,
kodėl sustoti čia nenorėčiau.
Tiktai surasti savo saulę
ir kelių naują – virš debesų ir abejonių.

Aš nežinau, kur liksi Tu,
Žvaigždžių akių aš nepasiekiu.
Neklausk manęs, kas aš esu,
Kodėl juokiuos, kai man skaudu.
Tiktai surinkti ašaras, pažert nuo stogo,
Lyg rasą, krintančią kas rytą.

Justė Pranskevičiūtė
Anykščių A. Vienuolio gimnazija

Kompiuterių šalyje

Daiva Jaudegytė

Vis dažniau ir dažniau kompiuterininkai kalba apie MP3. Kas tai? Ši santrumpa reiškia standarto MPEG-1 sluoksnį Nr. 3. Tą standartą sukūrė Italijoje įsikūrusi "Judančių vaizdų žinovų grupė" – Moving Pictures Expert Group (MPEG). MP3 yra skaitmeninių garso bylų, ypač muzikinių įrašų suspaudimo iki lengviau apdorojamo dydžio bei vaizdų ir garsų perdavimo, saugojimo ir atkūrimo būdas. Devintojo dešimtmečio pabaigoje vieną tokio suspaudimo schemą sukūrė Erlangenio universitete (Vokietijoje) Integrinių schemų instituto inžinieriai. Šis

MUZIKA PER INTERNETĄ

išradimas leido muzikos bylų dydį sumažinti daugiau nei dvylika kartų, todėl eilinis kompiuteris jau galėjo tipišką keturių minučių trukmės roko dainą įsirašyti maždaug per penkias minutes. Po to, kai MPEG pritarė vienam iš trijų tos grupės pasiūlytų variantų, jis ir tapo trečiuoju MPEG-1 standarto sluoksniu – MP3.

San Diego mieste (California) įsikūrusi firma MP3.com (http://www.mp3.com) įkūrė naują muzikos verslą – muziką per Internetą. Ši firma sudaro galimybę tiems muzikantams, kurie negali ar nenori sudaryti sutarčių su įrašų kompanijomis, nemokamai patalpinti savuosius kūrinius kompanijos tarnybinėje stotyje. Kad atsilygintų už šią paslaugą, muzikantai privalo leisti visiems persisiųsti vieną dainą ir klausytis nemokamai. Jeigu klausytojui ta daina patinka, jis paspaudžia "pelę" ir užsisako muzikanto kompaktinę plokštelę. Pagal užsakymą plokštelė yra įrašoma ir nusiunčiama klientui į namus. MP3.com atiduoda muzikantui pusę pajamų, gautų pardavus plokštelę. Jokių papildomų išlaidų, jokių sudėtingų sutarčių ir pan. Netgi mėgėjiška grupė gali patalpinti savo kūrinius ir būti atstovaujama MP3.com svetainėje ne prasčiau už pačius garsiausius profesionalus. Firmos įkūrėjas Michael Robertson, pradėjęs savo darbą be jokios reklamos ir be jokio verslo plano, dabar kasdien papildoma savo svetainę vidutiniškai 140 naujų grupių albumais, o visas įrašų skaičius svetainėje padvigubėja kas du mėnesiai. Kiekvieną dieną apsilanko daugiau kaip du milijonai vartotojų, ir šis skaičius nuolat didėja. MP3.com taip pat įvedė naują paslaugą, leidžiančią grupėms pasiųsti elektroninius laiškus visiems jų kompaktinę plokštelę nusipirkusiems klientams.

O štai pernai rudenį MP3.com paskelbė dar vieną

naują: ji leis mėgėjams ir besiverčiantiems muzikos verslu kurti savo asmenines Interneto radijo stotis. Jiems bus leista naudotis šios firmos duomenų baze, kurioje yra daugiau nei 300,000 dainų. Jie galės nepriklausomai muzikos "kiemelyje" leisti savo asmenines ar patinkančias dainas (http://www.mp3.com/stations). Stočių įkūrėjai galės elektroniniu paštu platinti dainas didesnei auditorijai, taip pat kurti radijo stoties klubus, veikiančius tiek realaus laiko (online), tiek autonominiu (offline) režimu. Beje, analogišką paslaugą jau senokai teikia "Live365.com" tinklas (http://www.live365.com).

Muziką galima groti ir klausytis MP3 formate ne tik Internetu, bet ir prekyboje pasirodžiusiais nedideliais, apie 300-400 gramų sveriančiais grotuvais. Grotuvo kaina – apytiksliai 200 dolerių. Šį rudenį bus pradėtas pardavinėti MP3 bylų grotuvas "PJB-100", turintis 4,8 GB talpos kietąjį diską ir sutalpinantis iki 80 valandų MP3 muzikos. Pridedama programinė įranga leidžia įrašinėti muziką tiesiogiai iš muzikinių kompaktinių plokštelių. Tai užtrunka apie 10 min. Tačiau šie grotuvai kol kas kainuos apie 1000 dolerių.

"Casio" pagamino pirmąjį pasaulyje rankinį laikrodį – MP3 grotuvą. MP3 bylos į laikrodį įkraunamos kompiuterio pagalba 3Mb/70s greičiu. Laikrodinio grotuvo atmintis pajėgia sutalpinti apytiksliai 33 minutes muzikos. Vandeniui nepralaidus laikrodis sveria vos 70 g, todėl nežinant, sunku net pastebėti, jog ten yra įmontuotas MP3 grotuvas, netgi parodantis grojamos dainos pavadinimą bei atlikėją (jei jie buvo nurodyti įkrovimo metu). Žadama, kad su pilnai įkrautomis baterijomis muzikos bus galima klausytis 4 valandas be sustojimo.

(Pabaiga – kitoje laidoje)

BEKLaidžiojant užrištomis akimis (Iš "Tautininkų žinių")

(Atkelta iš 6 p.)

juo besutartum – visada apdumtas lieki. Tai tiesiog manija kažkokia. Turi jis porą galingų automobilių, kažką kažkur vežioja, bet šiaip, viešumoje, atrakcionų veiklą vysto. Turi bendrapavardį (ar dėdę?) – policijos inspekto-

rių. Tad visi policininkai pirmiausia ir klausia: "O kur ponas Patinas?"

Kodėl nieko nebijo ponas Patinas? Kas koordinuoja, kas globoja tą ir panašių "komjaunuolių" veiklą? Iš "Tautininkų žinių", 9 nr.

DAŽNIAU TOKIŲ DOVANŲ!

(Atkelta iš 5 p.)

yra knyga. Su knygomis "kiekvienoje bibliotekoje visuomet klaidžioja mirusiųjų rašytojų dvasios, kurios tik po vidurnakčio sugrįžta į savo tikruosius kapus savame karste užsidaryti ir pailsėti" ("Draugas", 1999, lapk. 27).

Nuėjęs gruoblėtus gyvenimo kelius, sulaukęs brandaus ir derlingo rudens, poetas liko jaunos sielos, žvalus ir ištikimas vaikų bičiulis. Pasak filosofo Ortigos i Ga-

seto, tokiais išlieka tik tie, kurie visą gyvenimą nepraranda tyros vaiko sielos, džiaugsmo, gebėjimo žaisti kaip vaikai:

Skrendu per pusnį

tartum vėjas

(Vytukas, Jonas - iš paskos).

Tos pačios čia beržų alėjos,

Tie patys žvirbliai ant šakos.

<...>

Čia pat namai

šiaudinio stogo,

Klebena vėjas langines...

(Draugas, 1999, gruodžio 4)

Eilėraščiai rašyti šalyje,

kurioje poetas išgyveno pusę šimtmečio. Vis dėlto amerikietiška aplinka tik nujaučiama, nes gyvenimą poetas mato vaikystės akimis. Jo gražia, sklandžia kalba parašyti eilėraščiai – dainingi, skambūs, artimi skaitytojo širdžiai. Jie atsiradę iš gilaus vaiko pasaulio pajautimo, iš gilmės snūduriavusios tautos dvasios. Rašytojas prabilo į vaikus savita talento plunksna.

O, kad dažniau tokių literatūros dovanų Lietuvos vaikams!

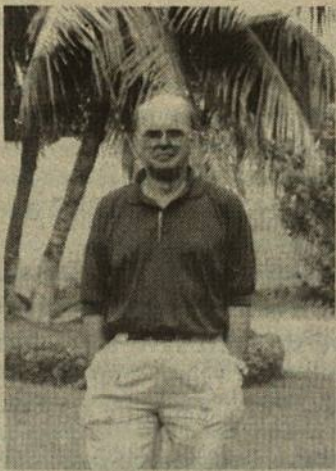
N. A.

Jaunimas Lietuvos sporto klubo "Žaibas" tradicinėje šventėje. Iš kairės: Michelle Witzke, Matas Tamošiūnas, Mikas Rukšėnas, Gaja Bublytė, Rima Žiedonytė ir Daina Butkutė. Renginio pelnas paskirtas "Žaibo" veiklai paremti. Lino Johansono nuotr.

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

*Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituanas Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu",
Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.*

Jonas Dunduras

7

Futbolo rungtynes laimėjo Brazilija, ir televizija, palikusi futbolą, įsigilino į ispanišką meilės istoriją su visomis lotyniškos romantikos būtinybėmis: tankiais, giliais kvėpavimais, blakstienų virpinimais ir reikšmingais antakių kilojimais. Klubo publika jau buvo beveik išsiskirsčiusi, kai su buteliu "Escotch" prisėdęs vedėjas, prisistatė kaip *Esteban*.

Vadinamoji "Escotch" yra niekas kitas kaip škotiška degtinė. Ispanų kalba kai kuriais atvejais nepradeda žodžio su "S" raide, bet priekyje jos prideda "E" – tokiu būdu *Scotch* virsta *Escotch*. Šiuo atveju *Escotch* buvo *Chivas Regal*. Šiose platumose ji neabejotinai buvo kontrabandinės kilmės, nes normalia komercine kaina ji vietinei publikai būtų neįperkama brangi.

Škotiškos degtinės nemėgstu, todėl po pirmojo alkūnės sulenkimo, nuo tolimesnių atsisakiau, teisindamasis, kad tropinio karščio ir alkoholio kombinacija manyje sukelia klaidingas pasekmes. Stebėjau *Esteban* pasitenkinimą *Chivas Regal* kokybe ir klausiausi jo pasakojimų. Be abejo aš, kaip "gringo", jam buvau žingeidumo objektu, nors per visą mūsų pokalbį jutau, jog jis mane savotiškai bando – lyg tai nepasitikėdamas, lyg tai ko nors manysie ieškodamas. Tartum norėdamas pasiteisinti, ranka mostelėjo atdarų klubo durų link ir paklausė, ar girdžiu tą nuolatinį, įkyrų motociklų variklių kelią triukšmą. Dar eidamas į klubą pastebėjau, jog temstant iš visų miestelio pakraščių į centrinę aikštę skuba motociklininkai ir, keldami

mi didžiulį triukšmą savo briančiais mažos kubatūros varikliais, spiečiais zuja ir zuja gatvėmis apie keturkampę aikštę. Ir tai tęsiasi valandomis, stebėtojai spėlioja, kokia psichologinė priežastis jungia juos į tą, tokią demonstratyvią "motociklinės brolijos" apraišką. Tai krito man į akis keletoje panašių Pietų Amerikos pasienio miestelių, kur motociklai, atrodo, vaidino tą pačią rolę.

Esteban, dar vis ranka rodydamas garsų kryptimi, pateikė man trumpą įvadą į vietinio motociklizmo kilmę bei prasmę. Ten toliau, už aikštės, iš kur kyla tie garsai, plaukia *Mamore* upė. Priešingoje jos pusėje yra Brazilijos teritorija, o joje, kaip jau minėjau, prisiglaudęs *Guajara Mirim* miestelis. Abi upės pusės turi bendrų reikalų: tarp šio bei ano kranto vyksta nuolatinis, nekontroliuojamas susisiekimas, nereikalaujantis jokių sienos perėjimo dokumentų ar pasų. Boliviečiai juokais tokį susisiekimą vadiną "Transcoca", o brazilai tuo, kuo jis iš tikrųjų ir yra: "Ruta Formiguinha" – skruzdėlių takas. Abu pavadinimai sako, jog vyksta įvairi, smulkus masto kontrabanda – visiems, tarp jų ir pasienio policijai, žinoma ir priimta kaip nepakeičiamas gyvenimo faktas, padedantis vietinei ekonomikai. Kontrabandos objektai daugiausia yra smulkios prekės, mažais kiekiais gabenamos daugelio dažnų tarpkrantinių kelevių. Iš to ir kilo tas braziliškas "skruzdėlių tako" apibūdinimas.

Kas kita yra su "Transcoca". Šis humoristinis žodis pridengia kokaino pusfabrikačio – "pastos" – pergabėnimus į Brazilijos krantą tolimesniui perdirbimui ar kitai paskirčiai. Šį darbą atlieka "contrabandista", toje specialybėje vadinamas "Burro" (nešulinis asilas) arba, jei tai moteris – "Burra". Vienas kitas kilogramas "pastos", įmestas į *Burro* kuprinę ar plastikinį maišą nesukelia ypatingo įtarimo kelionėje

Šioje aikštelėje buvo įrengta stoginė, kurioje vaikai iš *Guayaramerin* miestelio neturtingų šeimų kas rytą nemokamai pusryčiaudavo, o per Kalėdas gaudavo dovanėlių. Dabar tas dienas primena duobės betono aikštelėje, kuriose dar neseniai stovėjo stogą laikantys stulpai.

per upę. Keletas ar keliolika tokių *Transcoca* kelionių nešiką padaro laimingą ir išdidžiu motociklo savininku, savo naująją socioekonominę padėtį kas vakarą visuomenei skelbiančiu tuo pragarišku birbimu, zujant apie miesto aikštę.

Aiškino jis man ir apie šių pakrančių praeitį. *Guayaramerino*, kaip ir daugumos Amazonijos miestų, miestelių ir įvairių paupių komercinių centrų pradžia glaudžiai siejosi su auksiniu "gumos amžiaus" laikotarpiu – devyniolikto ir dvidešimtojo amžiaus sąvartoje, kai pasaulio pramonei susipažinus su gumos ypatybėmis ir išmokus ją atitinkamai perdirbti, natūralios gumos, dar žinomos kaip "Caucho" ir "Latex" karštligiška paklausa ir nepaprastai aukštos jos kainos išugdė tuos paupių miestus bei miestelius – gumos žaliavos surinkimo ir tolimesnio persiuntimo centrus. Bet anglams Malajuose įkūrus gerai suplanuotas gumos medžių plantacijas, jos kainos dramatiškai krito, sukelėdamos pražūtingas pasekmes Amazonijos gumai. Ji su Malajų guma nebegalėjo varžytis. Paupių ekonomika ir visas gyvenimas apmirė.

Laikui bėgant, palaipsniui rinkosi kolonistai, degi-

no džiungles, bandė veisti raguočius, sodinti kakavos medžius bei viską, kas galėjo čia augti. Komerciniu požiūriu tai buvo labai smulkus verslas, vis tik leidęs pragyventi. Buitis šiek tiek pagerėjo kai pirmasis ir kol kas vienintelis, vasarą dulkėtas, o lietinguoju laikotarpiu beveik neišvažiuojamai dumblinas kelias pasiekė *Guayaramerin* iš pietų ir *La Pazo*.

Ir štai vieną dieną iš laivelio į *Guayaramerin* pakrantę išlipo A. Bendoraitis ir Hermanita-Ksavera. Kaip mano pašnekovas toliau pasakojo, beveik nuo tos pačios dienos apsnūdusio *Guayaramerin* gyvenimas pasikeitė. Neilgai trukus, prasidėjo paruošiamieji Centro statybos darbai: įsigijimas dešimties tūkstančių kvadratinų metrų dydžio sklypo, statybinių medžiagų supirkimas iš arti ir iš labai toli ir, aišku, pastatų statyba. Profesionalų technikų personalas – jo daug ir nereikėjo – buvo atsigabentas iš kitur, o vietiniai gyventojai užpildė kitas darbo vietas. *Guayaramerin* ekonomika dar niekada nebuvo patyrusi tokio staigaus pagyvėjimo.

Mūsų pokalbis tęsėsi. *Esteban*, jau išlenkęs kelintą stiklą *Escotch*, paklausė, ar aš žinau, kad mokslo metų laiku Centras kiekvieną rytą pateikdavo pusryčius bent penkiasdešimčiai pradinės mokyklos mokinukų. Rytą, prieš pamokas, priešais Centrą – kitoje gatvės pusėje – esančios mokyklos vaikučiai, pagėdaujantys maistingesnės dietos, užsukdavo į Centrą ir specialioje pastogėje gaudavo pusryčius. Tai nebūdavo kokios nors bekono, kiaušienės, marmelado ir paskrudintos duonos puotos, bet vis tik geresni pusryčiai, negu jie galėdavo tikėtis gauti namuose.

Man rodant sąžiningą nuostabą A. Bendoraičio labdaringumu, *Esteban* papildomai užklausė, ar žinau, kas Centre darydavosi Kalėdų švenčių metu? Nagi, Kalėdų dieną Centre, tame pusryčių pastate susirinkdavo didžiulė minia miestelio vaikų – pasikeisti švenčių sveikinimais su dr. Bendoraičiu. Visi būdavo pavaišinti ir nė vienas iš jų negrįždavo namo be kalėdinės dovanėlės.

Nežinau, ar tai buvo tų gausių *Chivas Regal* dozių įtaka, ar *Esteban* buvo giliai sujaudintas savo paties kalbos, bet po sunkios pauzės išsiliejo į ilgą, ilgą ispanišką dejonę, kone raudą: "Que pena! Que pena! Que pena!! (kaip gaila, kaip gaila, kaip gaila!). Padre mirė, vaikų pusryčių paviljono pastatą sugriovė po jo mirties atžūsi audra, ligoninė merdi, vaikams pusryčių nebėra. Kas bus? Kas bus toliau? Kas gydys mūsų varginguosius? Nebeturime iškiliausio *Guayaramerin* asmens. Ir kas jį pakeis, jei toks pakeitimas kada nors ir bus? Ką miesto vaikai eis sveikinti per ateinančias Kalėdas?"

Susigraudinau ir aš. Keisti ir absoliučiai neįspėjami tie lemties keliai, jauną vaikinuką išvedę iš Lietuvos, per Šveicariją nukėlę į Prancūziją. Ten užauginę ir išmokslinę, atvedę į Bolivijos Amazonijos užkampį, kur jis tikrai buvo reikalingas, įamžinę jį čia jo darbais, energija, ryžtu, humanišku ir, visiems jį mylint, užgesinę jo gyvenimo žiburį.

*Esteban*ui pilantis paskutinį *Escotch* stiklą, prisijungiau prie jo, tostų pagerbdamas Padre Bendoraičio atminimą. Taip ir baigėsi mano pirmoji diena *Guayaramerin*.

(Tęsinys – 23 laidoje)

Kitoje *Mamore* pusėje – *Guajara Mirim* miestelis. Abu krantus jungia nematomas "skruzdėlių takas".
Autoriaus nuotraukos

TREČIASIS "TRAVIATOS" PASTATYMAS LIETUVIŲ OPEROS SCENOJE

Dabar ji priskiriama prie didžiųjų operų. Bet jos pirmasis pasirodymas scenoje buvęs labai blankus. *Giuseppe Verdi* (1813-1901) "*La Traviata*" sukurta pagal *Alexandre Dumas* pjesę "Dama su kamelijomis". Operos veiksmas rutuliojasi Paryžiuje ir jo priemiestyje maždaug 1700 metais. Pirmasis pastatymas įvyko italų kalba Venecijoje, *La Fenice* teatre, 1853 m. kovo 6 d. "*La Traviata*" vaizduoja tragišką romaną tarp gražuolės Pary-

žiaus kurtizanos *Violetos Valery* ir romantiškai nusiteikuso provincijos jaunuolio *Alfredo Germont*, kilusio iš garbingos šeimos.

G. Verdi operą "*La Traviata*" parašė 1853 metais per labai trumpą laiką – keturias savaites, nors dažniausiai operos rašymui skirdavo apie keturis mėnesius. Pirmasis pastatymas, kaip minėta, bu-

vęs labai nesėkmingas, nes neatsižvelgta į joje vaizduojamą laikotarpį, o atlikėjai buvę aprenkti moderniais rūbais. Tą naują žiūrovai sutiko su nepasitenkinimu. Prie nesėkmės prisidėjo ir tai, kad pagrindinio vaidmens atlikėjas tenoras buvo užkimes, o *Violetos* rolei parinkta apkūni primadona. Kai daktaras *Grenvil* paskutiniame veiksmo praneša, kad *Violeta* miršta, publika pradėjo juoktis.

Tačiau po metų "*Traviata*" buvo pastatyta antrą sykį – jau ne su 1850 m., bet su istoriniais – 1700-ųjų metų laikotarpio rūbais. Premjera sulaukė didelio pasisekimo. Nuo to laiko "*La Traviata*" yra viena iš mėgstamiausių operų. (*Naudotasi "Milton Cros' Complete stories of the Great Operas"*).

Čikagos Lietuvių opera, minėdama savo 44-ąją sezoną, vėl pakvietė į "*La Traviata*". Tai jau trečiasis šios operos pastatymas mūsų scenoje. Pirmasis buvo 1966 metais Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, minint Lietuvių operos 15-os metų veiklos sukaktį. 1971m. "*Traviata*" vėl buvo pakartota. Abiem pastatymams dirigavo muzikas Aleksandras Kučiūnas. Šiemet "*Traviatą*" išvydome gegužės 7 d. *Morton East*

aukštesniosios mokyklos auditorijoje, *Cicero, Illinois*. Pagrindinius vaidmenis atliko: *Violeta Valery* – Sigutė Stonytė, jos draugė *Flora Bervoix* – Genė Bigenytė, *Violetos* tarnaitė *Annina* – Nijolė Penikaitė, *Alfredo Germont* – Audrius Rubežius, jo tėvas *Giorgio Germont* – Arvydas Markauskas, Letorijos viskontas *Gastone* – Julius Savrimas. Barono *Douphol* vaidmuo buvo skirtas Algimantui Barniškiui, tačiau pastarajam susirgus, jį teko pavaduoti Kęstučiui Alčauskiui. Daktaro *Grenvil* vaidmens atlikėjas – Vytautas Šimkus, markizas *D'Obigny* – Vaclovas Momkus. Dirigavo Alvydas Vasaitis, režisierius – Eligijus Domarkas, koncermeisteris ir chormeisteris – Manigirdas Motiekaitis, chormeisterė – Gintė Čepinskaitė, choreografas – Juozas Vancevičius, orkestro vadovas – *Charles Stine*. Apšvietimu ir scenos priežiūra rūpinosi Laima Day. Kostiumai ir dekoracijos – *Stivanello Costume Co*. Grimas – Eglės Rūkštelytės-Sundstrom.

Nepamirškime ir tų, be kurių nebūtų lietuviškos operos. Operos valdybą sudaro: pirmininkas V. Momkus, jo pavaduotojas – Jurgis Vižniūnas, sekretorė – Virginija Savrimienė, išdininkė – Va-

lerija Žadeikienė, vicepirmininkai: Romas Burneikis, Ramunė Račkauskienė ir Rudolfas Valdukaitis. Revizijos komisija: pirmininkas – Albinas Smolinskas, nariai – Irena Meilienė ir Vytautas Aukštuolis. Jeigu reikėtų atlyginti už jų įdėtą nesuskaičiuojamą valandą, tai operos taip pat nebūtų.

Atėjo ilgai laukta gegužės 7-oji. Tai tik sykių metuose rengiama šventė. Kiek mačiau, atrodo, kad salė buvo pilna. Dekoracijos tokios, kurias ir didžiosiose operų scenose naudoja. Taip pat ir rūbai – ne namuose siūti, orkestras – profesionalus. Vaizdas visai toks pat, kaip profesionalios operos. Ypač graži buvo 3-jo veiksmo scena su "čigonėmis", "matadorais" ir "pikadorais". Gražiai atrodė ir improvizuotas baletas. Dabar retai jį matome. Įspūdingai atrodė veidais ir balsais atjaunėjęs choras. Aiškiai jautėsi režisieriaus ranka: kiekvienas žinojo savo vietą.

Reikėtų nurodyti operos kolektyvo brandumą. Net netikėtai nesėkmės iš vėžių neišmūša. Apie tai, kad barono rolę atlieka kitas aktorius, išmokęs per keletą valandų, žiūrovai gal būtų net nepastebėję, jeigu apie tai nebūtų pranešta. Bendras įspūdis toks; tegul gailisi tie, kurie nedalyvavo. Gaila, kad reikės vėl visus metus laukti kito pastatymo.

Juozas Žygas

Iškeliauvus į amžinuosius namus

A.†A.

MARYTEI MICKEVIČIENEI

reiškiame gilią užuojautą velionės broliams – MEČIUI ir VYTAUTUI AUKŠTUOLIAMS bei jų šeimoms, seserims – JADVYGAI ir ONAI, visiems artimiesiems.

Aniceta Giedraitienė

Malvina Švarcienė

Ona Naumanienė

Genovaitė Karsokienė

Jonas Citūlis

Jonas Balbatas

Nora ir Vincas Čečiai

Irena ir Henrikas Johansonai

Magdutė ir Aleksas Liutkai

A.†A.

DR. SERAFINA SUKAREVIČIENĖ,

anksčiau gyvenusi Cleveland, Ohio valstijoje, vėliau apie 20 metų – Daytona Beach, Floridoje.

Savo gyvenimo stiliumi ji mums paliko pareigingą, ryžtingą, gamtą ir žmonės mylinčio asmens pavyzdį. Ji mėgo muziką ir dainą, su "Sietyno" dainininkų grupe dainavo altu nuo pat 1983 metų – "Sietyno" įsisteigimo pradžios. "Sietyno" dainininkai ilgai savo SERAFINOS pasiges.

Šios liūdnos netekties proga, reiškiame giliausią užuojautą dukterims – DAINAI ir JANINAI bei visiems artimiesiems, kuriems DR. SERAFINOS netektis yra skaudi.

"SIETYNAS"

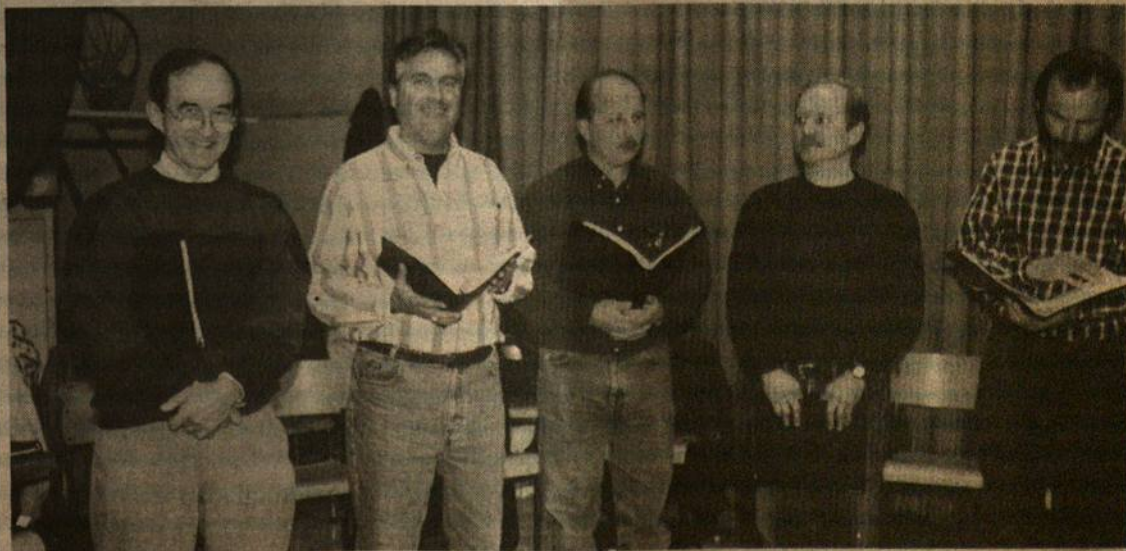
Vadovas ir dainininkai

Daytona Beach, Florida

Birželio 10 d. – trijų chorų koncertas!

Jungtinio trijų chorų koncerto dalyviai – Čikagos "Dainavos" choristai.

Repetuoja Toronto "Volungės" choristai.

Mūsų klubo nariai

A.†A.

SERAFINAI SUKAREVIČIENEI

mirus, jos dukroms JANINAI ir DAINAI, jų vyrams bei visiems giminiams ir artimiesiems reiškiame širdingiausią užuojautą ir dalinamės bendru liūdesiu.

Daytona Beach Lietuvių klubas

Florida

IVAIRENYBĖS

AUDRŲ VARDAI

ius vedėjas – Gerardas Juškėnas

Ar ta *La Nina* ar ne, bet jau kelis kartus šiemet vėtros (*tornado*) nusiaubė Jungtines Valstijas. Sulaukėme permainingo pavasario – su sausrėmis, gaisrais, liūtimis ir vėjais. Netrukus ateis birželio 1-oji ir prasidės uraganų (*hurricanes*) sezonas.

Atlanto vandenyno uraganams šiemet parinkti vardai: *Alberto, Beryl, Chris, Ernesto, Florence, Gordon, Helene, Isaac, Joyce, Keith, Leslie, Michael, Nadine, Oscar, Patty, Rafael, Sandy, Tony, Valerie* ir *William*.

Ramiojo vandenyno rytinio pakraščio uraganų vardai: *Aletta, Bud, Carlotta, Daniel, Emilia, Fabio, Gilma, Hector, Ileana, John, Kristy, Lane, Miriam, Norman, Olivia, Paul, Rosa, ma, Hector, Ileana, John, Kristy, Lane, Miriam, Norman, Olivia, Paul, Rosa,*

Sergio, Tara, Vicente, Willa, Xavier, Yolanda ir *Zeke*.

Vieni iš šių pabaisų pasieks žemyną, kiti "išsikvėps" mariose, nepadarydami nuostolių.

PRIGLAUDĖ SAKALĖLIUS

Keturi sakaliukai (*Peregrine falcons*) buvo išperinti *Cleveland* Metroparkų zoologijos sode. Dabar juos auginą sakalų pora 19-ojo aukšto lizde, *FirstMerit* banko dangoraižyje, *Akron, OH*.

Gamtosaugos pareigūnai paėmė sakalų kiaušinius iš lizdo LTV plieno gamyklos pastate, kai rado žuvusią sakalę. Balandžio 3 d. juos pardavė zoologijos sodo inkubatoriui. Sakaliukams išsiperėjus, nutarta juos įkurdinti *Akrone*, prityrusių saka-

lų, kuriems šiemet nepavyko išperėti savo sakaliukų, lizde. Lizdas – yra medinė dėžė su atviru šonu, prie sienos briaunos. Prieš įkurdinant ten našlaičius sakaliukus, dėžės sienoje buvo įtaisyta filmavimo kamera paukščių veiklai stebėti. Sakaliukai patalpinti lizde su kiaušinių lukštais ir šviežia putpele. Maistas buvo parūpintas, kad sakalams nereiktų iškart leistos jo ieškoti ir jie galėtų juos greičiau "įvaikinti".

Šeši gamtosaugos ir du zoologijos sodo pareigūnai stebėjo televizijos ekrane "motinos" sakalės elgesį: ar ji juos priims, ar atmes? Po 15 minučių stebėjimo nuo lizdo krašto, sakalė išoko vidun, išskleidė sparnus ir apgaubė jaunikius, o patinas tai stebėjo, netoliese tupėdamas. Jie visi tapo nauja sakalų šeima.

IŠEIVIJOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotraukoje (iš kairės): Lietuvos šaulių sąjungos vadas, pulk. Jonas Gečas, lietuvių išeivijos šaulių vadas Mykolas Abarius ir Lietuvos gynybos atašė, majoras Kęstutis Želnys. (Apie neseniai įvykusį suvažiavimą – sekančioje "Dirvos" laidoje)

kurso nuostatus, galėtume sulaukti ir visai įdomių pasiūlymų. Mums, dirbantiems visuomeninį darbą nemokamai, nereikia viršininkų, panašių į policininkus. Gyvenime viską galima išsiaiškinti ramiai, nežeminant kitų. O ypač mūsų, neseniai atvykusių iš Lietuvos. Esame tokie patys žmonės, kaip ir kiti, tik gal ne tokie finansiškai turtingi. Na, o jeigu žmogų taip pakeičia užimama kėdė, tai gal ir žmogaus niekada nebuvo?

Visų bendram reikalui, renginių kokybės gerinimui ir tuo pačiu gausesniai žmonių pritraukimui nereikia vengti priimti dirbti tokiose įstaigose žmonių iš Lietuvos. Tik yra vienas "bet". Priimant paprašykite diplomo, kokių nors programų ar leidinukų,

iš kurių būtų matyti, ką pretendentas yra nuveikęs Lietuvoje. Dabar jau teko čia susidurti su nauju "įdomiu" reiškinio: rašantis su klaidomis atvykęs iš Lietuvos ateina dirbti į liuanistinę mokyklą. Mokytoju. Ir ne tik.

Tiek to. Svarbiausia, kad Vienos pokylis vis tik pavyko, nes žmonės jau klausinėja, kada bus kitais metais. Žada dar draugų pasikviesti. Malonu tai girdėti.

Atskirai reikėtų padėkoti ir "gatvės politikieriams". Jei jie nebūtų sutrukdę rengti pokylį Vilniuje, niekada nebūčiau pagalvojusi, kad įmanoma surengti tokį pokylį čia – šioje Atlanto pusėje. Tikrai nėra to blogo, kas neišeitų į gerą.

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Lietuvių pensininkų klubo narių suėjimas įvyks birželio 1 d., ketvirtadienį, lietuvių namų viršutinėje salėje 2 val. p. p.

Birželyje šie pensininkai švenčia savo gimtadienius: Leokadija Baliienė, Regina Čiuberkienė, Antanas Juozaitis, Benediktas Karklius, Adolfas Lūza, Povilas Pečiū-

laitis, Algis Penkauskas, Henrikas Pikturna, Aleksandra Razgaitienė, Stella Sankalaitė, Janina Vėlyvienė, Jonas Velička. Sveikiname juos ir linkime jiems kuo geresnės sveikatos, geros nuotaikos, seniai puoselėtų troškimų išsipildymo.

Jonas Kazlauskas

PASKUTINIS ATISISVEIKINIMAS SU A. A. JUOZU PIVORIŪNU

Artimieji atsisveikina su a. a. Juozu Pivoriūnu. Skulptoriaus J. Pivoriūno, mirusio 1999 m. balandžio 27 d. palaikai šiemet perlaidoti Vilniuje. (Nuotrauką perdavė adv. Arthur Chalko)

KELIOS MINTYS, POKYLIUI PASIBAIGUS

Ligija Tautkuvienė

(Pabaiga. Pradžia - 20a nr.)

Tiesą pasakius, sunku buvo, kol aš čia pripratau, kad dar nespėjus pavalgyti, padavėjai nurinkinėdavo lėkštes. Kaip valgykloje! Lietuvoje mes sėdėdavome prie stalo, vis pavalgydami, padainuodami, pakalbėdami, kol išsiskirstydavome. Taigi šio pokylio esmė ir buvo, kad vaisės primintų mums Lietuvą. Todėl ir pasirinkau "švediško stalo" variantą. Tačiau buvau aprėkta, apšaukta, netgi pagąsdinta "nučardžinti",

jei nebus "tuoj pat, tuoj pat nurinktos lėkštes". Man panosėje buvo mosikuojama rankomis ir vos netrypiama kojomis. Sakau:

– Miela ponė, mes nesitarėme, kada turime nukraustyti stalus. Iš tiesų, kaip gali kraustyti indus, jei maistas – ant stalų?! Ar valgys iš rankų?! Matyt, reikėjo tuos žmones, kurie turi suplauti indus, pakviesti pokyliui baigiantis, o ne laikyti per visą vakarą. Šauni pokyliaus nuotaika buvo sugadinta. Tuo tarpu indus nukraustyti truko 10 min.!

Apie tai rašau todėl, kad

ir kitur kitiems taip gali atsitikti. Apskritai, reikėtų, kad tokiose kultūros įstaigose dirbtų žmonės, nutuokiantys, kas vyksta aplinkui. Reikėtų, kad renginį vedančiam būtų padedama, o ne trukdoma. Tokius reikalus galima sutvarkyti be jokio muilo burbulų išpūtimo.

Šiandien Čikagoje (ir ne tik joje) jau yra ne vienas ir ne du jauni, energingi kūrybingi kultūros darbuotojai iš Lietuvos, turintys ne tik specialybę, bet ir vadybos žinių. Reikėtų skelbti konkursus administracijos darbuotojų vietoms užimti, o ne žaisti "pažinčių klubus". Tada ir tokių pokylių, kaip šis, atsirastų ir daugiau, ir gal net geresnių. Ir ne tik pokylių. Lietuvos universitetuose ar Meno akademijoje įgyjama tokia specialybė – masinių renginių režisierius. Parengus kon-

KVIEČIAME DALYVAUTI TRIJŲ CHORŲ ŠVENTĖJE!

TRIJŲ CHORŲ KONCERTAS

šeštadienį, birželio 10 d., 5 v. p.p.
CIM - Kulas Hall 11021 East Bl.
bilietai: Dalia Armonienė (440) 974-7372
Zita Stungienė (440) 358-9968
sekmad. Dievo Motinos parapijos svetainėje

genties giesmės

dainava • chicago
exultate • cleveland
volungė • toronto

TRIJŲ CHORŲ KONCERTO

Banketas

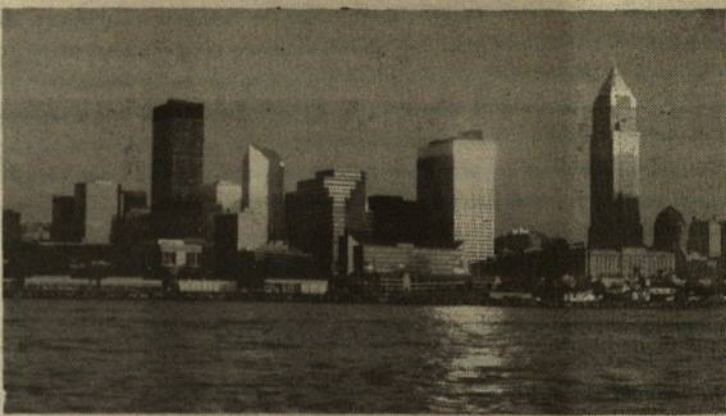
įvyks koncertui pasibaigus, maždaug 7:45
Radisson viešbutyje
State Rte. 91 ir State Rte. 2, Eastlake

Šokiams gros Rimo Kaspučio orkestras, kuris šia proga specialiai atvyksta iš Detroito
Apranga: iškilminga

Meniu: *Prime rib au jus* ar *Chicken Marsala*
Patiekalą pasirinkite užsakydami bilietus

Kaina: \$35.00 asmeniui, stalas - 10 žmonių
Baras: mokamas

Bilietai: sekmdieniais D. M. parapijos kavinėje ar pas Ritą Klironę: (216) 531-6459

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

- BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Volungės" koncertas *CIM* (Cleveland Institute of Music) salėje.
- BIRŽELIO 18 d. – Traagiškojo birželio (1941 m. birželio 14 d.) minėjimas. Ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius baltijiečius Šv. Jurgio parapijoje. Rengia Amerikos Baltijiečių komitetas.
- BIRŽELIO 18 d., 10 v. r. – Dievo Motinos parapijos Padėkos šventė ir kun. Gedimino Kijausko S.J. jubiliejus.
- LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
- LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė Beachland Park pokylių vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.
- RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

RAMOVĖNŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Klyvlendo (Cleveland, OH) skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks birželio 11 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Lietuvių namų apatinėje salėje. Bus renkama nauja skyriaus valdyba. Visus narius kviečiame dalyvauti.

LKVS Klyvlendo skyriaus valdyba

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELAND, OH LIETUVIŲ AUKOS LIETUVOS REIKALAMS IR IŠEIVIJOS LIETUVIŲ VEIKLAI

\$ 200.	Č.I. Šatkai;	K. Laikūnienė	
\$ 150.	J.R. Ardžiai	J.E. Malskiai	
	V.R. Vilkutaičiai	A. Matulionis	
\$ 100.	B.A. Karkliai	D.R. Nasvyčiai	
	Dr. V.A. Mauručiai	G. Natkevičienė	
	M.Mikonienė	V.A. Petukauskai	
	K.D. Paškoniai	V.G. Plečkaičiai	
	A.B. Pautieniai	V.C. Prikockiai	
\$ 60.	A. Balaišienė	D. Puškorienė	
\$ 50.	V.L.Apaniai	V.E. Račkauskai	\$ 15.
	P.N. Bieliniai	O. Ralienė	D. Armonienė
	G.V. Bučmiai	E. I. Rydeliai	A.E. Aželiai
	V.B. Čyvai	O. Skardienė	E.A. Blumentaliai
	Dr. V.V. Gruzdžiai	I. Stankus	L. Civinskienė
	J. Gudėnas	A. Styra	A.T. Kalvaičiai
	F. Klimaitis	E.G. Varneliai	N. Kaminskienė
	P.J. Klitoriai	J. Wendt	O. Naumanienė
	S.Laniauskienė	V.A. Bakūnai	V.D. Ramoniai
	A.Lūža	O. Banionienė	A. Rukšėnas
	H.M. Macijauskai	H.I. Belzinskai	A. Stempuzienė
	K.M. Marcinkevičiai	J.J. Biliūnai	V. Sniečkus
	V.A. Miškiniai	K. Bruožis	\$ 10.
	E. Nainienė	Z. Dučmanas	B. Auginas
	Z.S. Obeleniai	M. Dulebienė	E. August
	A. Petrauskis	S. Idzelienė	J. Balbatas
	P.A. Razgaičiai	S.J. Ignatavičiai	J. Citulis
	V.O. Rociūnai	I. Juodišienė	T. Gaška
	H.S. Stasai	V.L. Kaunai	J. Kalvaitis
	I. Sušinskienė	Dr. J. Kavaliūnaitė	I. Laurinaitienė
	Dr. E.R. Šilgaliai	S. Keženienė	A.M. Liutkai
	M. Švarcienė	S. Knistautienė	B. Mainelienė
	V.T. Urbaičiai	A. Mackuvienė	R.J. Marks
\$ 45.	J.S. Kazlauskai	S. Pabrinkis	V.P. Matulioniai
\$ 40.	R. Bridžius	V.N. Palubinskai	S. Mikalauskas
	R. Čiuberkienė	M. Puškorienė	K. Narbutaitis
	A. Giedraitienė	J. Rastenis	M. Palaima
	R. Laniauskas	J. E. Saikai	A.D. Penkauskai
	R. R. Minkūnai	A. Spirikaitis	A. Petraska
	S. Radzevičiūtė	D.D. Staniškiai	E. Steponavičienė
	Dr. J.I. Stankaičiai	B.E. Steponiai	J. Stuogienė
\$ 35.	A.Balašaitienė	J. Steponavičienė	V.B. Taraškai
\$ 30.	S.E. Alšėnai	J. Žemgulys	H.R. Tatarūnai
	S.T. Butrimai	O. Žygienė	I. Verbyla
	B.O. Maželiai	G. Juškėnas	J. Zorska
	V.Z. Pliodžinskai		be pavardės
	V.O. Šilėnai		\$ 5.
	J.B. Vasariai		S. Sankalaitė
\$ 25.	R.D. Apanavičiai		
	M.G. Aukštuoliai		
	E.Čigienė		
	G. Karsokienė		

Suaukotos sekančios sumos:

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENI.....\$ 2,718.50

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA.....\$ 1,502.50

IŠ viso aukų gauta.....\$ 4,221.00

Dėkojame visiems aukotojams

ALT skyriaus ir LB apylinkės valdybos

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

DIRVA

Paskutinė skiltis

IŠ MINČIŲ ARUODO

Parinko Balys Auginas

Kadangi griauti yra daug lengviau negu statyti, o dar lengviau nieko neveikti, tai ir nenuostabu, kad nieko neveikėjų turim be galo daug, griovėjų – daugiau negu reikia, o tikrųjų kūrėjų – vos mažytę saujelę.

Adomas Jakštas

Gyvename tokiam laisvės krašte, kur kiekviena kvailystė yra pateisinama. Bet čia ir yra tikrasis pavojus: įprasti daryti tik kvailystes!

Balys Auginas

Vidury laukų žmogus žmogui darosi artimesnis.

Jurgis Jankus

Lietuvių genijus – griežtai ypatingas, tik baigiamas

marinti.

Vaižgantas

Pats nesmagiausias ir dvasią skaudžiai žudantis jausmas yra tai, kada žmogus prieš savo norą su ku nors susitaiko, nusileidžia, kapituliuoja. Tuo būdu ardami idealai, tuo būdu išsiskaido skeptiškumas, gyvenimo nuobodis ir apatija.

Petronėlė Orintaitė

Ar patirtis būtina kūryboje? Jei yra talentas, manau, patirtis padeda. Jei nėra, jokia patirtis nepadės sukurti meno kūrinio.

Alė Rūta

TRUMPI PASTEBĖJIMAI

Balys Auginas

Kažkas pasodino

Ant kapo gėlę –

Ir žydi užmigę

Žingsniai žmogaus –

Pirmieji lietuviai, atvykę į Cleveland, OH

FRANCIŠKUS FREIMONAS

*Pirmas Clevelande apsigyvenęs lietuvis ir
organizatorius pirmos lietuviškos
Sv. Jurgio Draugystės.*

Nuotrauka iš knygos "Clevelando Lietuviškų Draugysčių Istoriska Peržvalga", 1917 m. Spauda "Dirvos", 2004 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Tautinės bendrijos sveikina Pat Michalski!

Illinois valstijos gubernatoriaus padėjėja tautybių ir tautinės spaudos reikalams Pat Michalski savo kabinete. (Nuotrauka gauta iš gubernatoriaus įstaigos)

Gegužės 21 d. buvo surengtas Illinois valstijos gubernatoriaus George H. Ryan padėjėjos tautybių ir tautinės spaudos reikalams PAT MICHALSKI pagerbimas. Ją pasveikino įvairių tautinių bendrijų bei gausių etninių organizacijų atstovai. Kaip sakė vienas iš šio renginio organizatorių Ron Onesti, gubernatoriaus padėjėja Pat Michalski parodė itin nuoširdų susirūpinimą tautinių organizacijų veikla. Niekas iki šiol nėra padėjęs tiek pastangų šiai veiklai puoselėti, kaip ji. Jos dėka valstijos gubernatoriaus įstaigoje atidžiai išklausomi įvairių tautinių organizacijų atstovų pageidavimai, keičiamasi gausia informacija.

Pat Michalski į šias pareigas atėjo, turėdama nemažą administracinio darbo pa-

tyrimą, kurį sukaupe dirbdama Čikagos privačios kompanijos – Parker House Sausage Company – pardavimo plėtros vadybininke. Tačiau ir iki tol ji jau 20 metų buvo žinoma, kaip savanoriškai dalyvaujanti sprendžiant daugybę bendruomeninių reikalų.

Globoti tautinę spaudą Pat pradėjo nuo 1983 metų, kai Čikagos meru išrinktas Harold Washington paskyrė ją savo spaudos sekretoriaus padėjėja. Vėliau šią veiklą ji tęsė, meru išrinkus Eugene Sawyer, o po jo – Richard M. Daley.

Tuometinis Illinois valstijos sekretorius Jim Edgar, gerai suprasdamas etninių bendrijų veiklos svarbą, pakvietė ją pereiti iš City Hall į gubernatoriaus įstaigą. Jį išrinkus gubernatoriumi, Pat tapo jo padėjėja tautybių rei-

kalams. Atsižvelgęs į ryškią Pat Michalski veiklą jo rinkiminės kompanijos metu, naujasis valstijos gubernatorius George Ryan pasiūlė jai likti tame pačiame poste ir toliau būti etninių bendrijų veiklos ramsčiu.

Pat Michalski teigia, kad jos sėkmingai karjera labai didelę įtaką turėjo vyro Harry ir šešių vaikų bėsiųgiška meilė bei parama.

Išėjusios lietuviai dėkingi gubernatoriaus padėjėjai Pat Michalski už jos nuoširdų dėmesį mūsų tautinei veiklai, nuolatinį dalyvavimą lietuviškuose renginiuose, gražius sveikinimus švenčių progomis. Linkime jai ir toliau dirbti su neišsenkančia energija ir motiniška meile.

Ingrida Janušauskaitė
(Naudotasi iš gubernatūros ir "Dirvos" redakcijos gautomis žiniomis)

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS !**

XXXXXXXXXXXX

**KVIEČIAME
VISUS
Į
TAUPĄ !**

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000